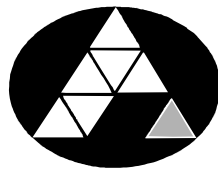

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalian koulutusohjelma

Jenny Haapala

”EI SAA NIINKU VALISTAA LIKAA” – nuorten näkemyksiä hyvästä ohjauksesta sekä ohjaajan roolista ja merkityksestä nuorisotalolla

Opinnäytetyö
Lokakuu 2012

POHJOIS-KARJALAN
AMMATIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Lokakuu 2012
Sosiaalialan koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
p. (013) 260 600

Tekijä
Jenny Haapala

Nimeke
“EI SAA NIINKU VALISTAA LIIKAA” – nuorten näkemyksiä hyvästä ohjauksesta sekä ohjaajan roolista ja merkityksestä nuorisotalolla

Toimeksiantaja
Kontiolahden kunta/nuorisopalvelut

Tiivistelmä

Tutkimuksessa tarkasteltiin hyvää ohjausta ja ohjaajan roolia ja merkitystä nuorisotalotoiminnassa nuorten näkökulmasta. Tutkimuksessa nuorilta selvitettiin ohjaajalta vaadittavia ominaisuuksia sekä nuorisotalolla työskentelevän ohjaajan mahdollisuuksia toimia nuorten tukena ja apuna. Lisäksi tutkimus kartoitti kontiolahtelaisten nuorten näkemyksiä ja kokemuksia hyvästä nuorisotilasta ja nuorisotilalla järjestettävästä toiminnasta.

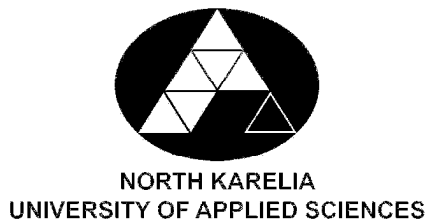
Opinnäytetyö oli laadullinen tutkimus, jonka kohderyhmänä olivat kontiolahtelaiset nuoret. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin avointa ryhmähaastattelua, miellekarttatyöskentelyä ja työskentelyihin orientoivia toiminnallisia menetelmiä. Tutkimukseen osallistui yhteensä 9 nuorta. Aineistonkeruu sijoittui syyskuuhun 2012 ja saatu aineisto analysoitiin teemoittelemalla.

Tutkimuksessa ilmeni nuorten pitävän tärkeänä perheen ulkopuoliselta aikuiselta tulevaa tukea ja sitä, että ohjaaja antaa nuorille mahdollisuuksia yhdessä toimimiseen ja tekemiseen. Haastatellut nuoret kokivat keskustelut ja vuorovaikutustilanteet ohjaajan kanssa tärkeiksi tilanteiksi nuorisotalolla. Haastattelussa nousi esille, että ohjaajan tulee ymmärtää nuorten maailmankuvaa ja nuoren elämänvaiheeseen liittyviä ilmiöitä. Hyvä ohjaaja antaa nuorten mielestä tarpeeksi tilaa nuorille, tämän valinnoille ja ymmärtää nuorten maailmankuvaa, mutta myös valvoo, opastaa ja ohjaa tarvittaessa.

Kieli
suomi

Sivuja 47
Liitteet 6
Liitesivumäärä 8

Asiasanat
nuorisotilatyö, nuorten ohjaaminen, hyvä ohjaus

THESIS
October 2012
Degree Programme in Social Services
Tikkarinne 9
FIN 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. +358-13-260-600

Author
Jenny Haapala

Title
"YOU CAN'T EDUCATE TOO MUCH, YOU KNOW?" – Young People's Views about Good Guidance and the Role and Meaning of the Instructor at a Youth House

Commissioned by
Municipality of Kontiolahti/Youth services

Abstract

The study viewed good guidance and the role and meaning of an instructor in youth in action from young people's perspective. The study clarifies the features required from an instructor and the possibilities of an instructor to help and support youth at a youth house. This study also surveys young people's opinions and experiences about a good youth house and organized activities.

This thesis is a qualitative research which targets the youth of Kontiolahti. The collection of data was performed with a group interview, mind maps and work-oriented functional methods. The study had nine participants. The data collection took place in September 2012 and the data collected was analyzed and broken down to themes.

The study revealed that the young people considered it important to get support from an adult outside their family and that an instructor gives young people possibilities to work together. The people interviewed felt that discussions and interaction with the instructor were important at the youth house. In the interviews it was emphasized that the instructor should understand young people's world view and the phenomena in their stage of life. The participants also think that a good instructor gives them and their choices enough space and understands their world view but still monitors and guides when necessary.

Language
Finnish

Pages 47
Appendices 6
Pages of Appendices 8

Keywords
work at a youth house, guidance of the youth, good guidance

Sisältö

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

1	Johdanto.....	5
2	Nuorisotyö	7
2.1	Nuorisotyön tavoitteet ja kohderyhmä	7
2.2	Kunnallinen nuorisotyö	8
2.3	Nuorisotalot ja -tilat.....	9
2.4	Nuoriso-ohjaajan pätevyysvaatimukset	10
2.5	Sosionomin (AMK) osaaminen suhteessa nuorisotyön haasteisiin....	11
3	Ohjaus ja vuorovaikutus nuorisotalolla	13
3.1	Nuoruus elämänvaiheena.....	13
3.2	Nuorisotilatyö.....	14
3.3	Nuorten kohtaaminen nuorisotalolla	16
4	Tutkimuksen toteutus.....	19
4.1	Tutkimustehtävä	19
4.2	Aiemmat tutkimukset	19
4.3	Tutkimusmenetelmät	20
4.4	Tutkimuksen kohderyhmä.....	21
4.5	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	21
4.6	Aineiston hankinta	22
4.7	Aineiston analyysi.....	24
5	Tulokset.....	27
5.1	Nuorisotila nuorten tilana.....	27
5.2	Nuorisotyön tarkoitus ja nuoriso-ohjaajan tehtävät nuorisotalolla	28
5.3	Hyvän ohjaajan ominaisuudet suhteessa hyvään ohjaukseen	29
5.4	Tutkimustulosten tarkastelua	31
6	Pohdinta	36
6.1	Johtopäätökset	36
6.2	Tavoitteiden ja menetelmien valinnan arviointi	39
6.3	Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden tarkastelu	40
6.4	Ammatillinen kasvu.....	42
6.5	Jatkotutkimusideat.....	43
	LÄHTEET.....	45

LIITTEET

Liite 1	Opinnäytetyön toimeksiantosopimus
Liite 2	Haastateltavien ikä- ja sukupuolijakauma
Liite 3	Vanhemman/huoltajan kirjallinen suostumus nuoren osallistumisesta tutkimukseen
Liite 4	Tutkimuksessa käytetyt miellekartat
Liite 5	Avoimen ryhmähaastattelun kysymyksiä
Liite 6	Analyysikaavio

1 Johdanto

Vuoden 2008 alussa 10–19 -vuotiaita lapsia oli Suomessa 649 000. Suomen nuorisoyhteistyön ja Allianssi ry:n teettämän tutkimuksen perusteella nuorisotyö oli saanut lisäresursseja 2000-luvun aikana (Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2008, 7), mistä voi päätellä päättäjien havahtuneen siihen tosiasiaan, että nuoriin ja nuorisotyöhön tulee panostaa entistä ponnekkaammin. Sijoittaminen nuoriin nähdään nyt sijoittamisena kansalaisyhteiskuntaan (Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2008, 6).

Kun nuorten kasvua tukevat osaavat aikuiset ja nuorille on tarjolla yhdenvertaisuuteen perustuvaa mielekästä toimintaa, voidaan parhaiten selviytyä nuoren elämään liittyvistä haasteista. Nuorisotyö on ennaltaehkäisevää perustyötä, joka tarvitsee toimiakseen riittävästi toimijoita ja resursseja. (Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2008, 6.) Nuorten asema yhteiskunnassa ja sitä kautta nuorten kanssa tehtävä työ on kiinnostanut minua itseäni jo omasta nuoruudestani asti. Nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan koulutukseni ja työni nuorisotilanohjaajana on taannut sen, että olen viime vuosina seurannut paljon nuoriin ja nuoruuteen liittyvää yhteiskunnallista keskustelua, uutisointeja ja tutkimuksia. Viime vuosina nuorten syrjäytyminen, pienituloisuus, maksuhäiriöt ja huoli nuorten terveyden heikentymisestä ovat kirvoittaneet runsaasti keskustelua valtakunnallisella tasolla. Suomessa on viimein herätty huomaamaan ennaltaehkäisemisen merkitys kiinnittämällä huomiota nuorten lisääntyneeseen pahoinvointiin. Yksi keino on ollut resurssien ja moniammatillisuuden lisääminen ennaltaehkäisevässä työssä, oppilashuollossa ja nuorten terveystaluuissa (Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2008, 6).

Nuorisotyö perustuu nuorten kasvatukseen ja nuoren inhimilliseen kasvuun yhtenä yhteiskunnan jäsenistä – se on toimintaa nuorten syrjäytyneisyyden ja aktiivisen toimijuuden välillä. Nuoriso-ohjaaja työskentelee nuorten kanssa näiden vapaa-ajalla, jolloin kontaktit ohjaajan ja nuorten välillä saavat alkunsa

nuorten omista tarpeista ja toiveista. (Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2008, 24). Tutkimuksessani paneudun nimenomaan nuorten näkökulmasta siihen, minkälaista on hyvä ohjaus nuorisotalolla ja minkälaisia ominaisuuksia nuoret vaativat ohjaajalta. Tavoitteenani on kartoittaa ohjaajan mahdollisuuksia tukea nuoria heidän kasvussa ja kehityksessään sekä selvittää ohjaajan roolia ja merkitystä nuorisotalotoiminnassa. Tutkimukseni on tehty yhteistyössä Kontiolahden kunnan nuorisopalveluiden kanssa, joten tutkimukseni yhtenä tarkoitukseni on selvittää, minkälainen olisi kontiolahtelaisten nuorten mielestä hyvä nuorisotila ja minkälaista toimintaa he haluaisivat nuorisotalolla olevan.

Opinnäytetyöni teoreettisessa viitekehyksessä pyrin antamaan työni lukijalle mahdollisimman selkeän kuvan siitä, mitä nuorten kanssa tehtävä työ pitää sisällään. Teorian kautta tarkastelen muun muassa sitä, mitä nuorisotyö on, mitä tavoitteita ja minkälainen kohderyhmä sillä on, ja ketkä voivat tehdä nuorisotyötä. Tarkoitukseni on selventää lukijalle, minkälaista nuorisotilassa tehtävä työ on ja mitä asioita liittyy nuorten kohtaamiseen tilatyöskentelyn näkökulmasta.

Viitekehysten jälkeen esittelen tutkimuksen tarkoituksen, sen toteutuksen sekä tutkimuksesta saamani tulokset. Tulosten jälkeen vertaan saamiani tutkimustuloksia teoriaan. Opinnäytetyöni raportointi päättyy pohdinta-osioon, jossa avaan tuloksista nousseita johtopäätöksiä ja arvioin asettamieni tavoitteiden saavuttamista ja tutkimukseen valitsemieni menetelmiä. Lopuksi pohdin tutkimukseni eettisyyttä ja luotettavuutta, prosessin aikaista ammatillista kasvuani ja esittelen opinnäytetyöni mahdollisia jatkotutkimusideoita.

2 Nuorisotyö

2.1 Nuorisotyön tavoitteet ja kohderyhmä

Vuonna 2006 uudistetussa nuorisolaissa nuorisotyöllä tarkoitetaan ”nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä samoin kuin nuorten sosiaalista vahvistamista, nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta” (Nieminen 2008, 22). Nuorisotyössä on kyse nuoren ihmisen kasvatuksesta ja kasvusta yhteiskunnan jäsenenä ja tasapainoilusta aktiivisuuden ja syrjäytymisen välillä (Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2012, 60).

Nuorisotyön peruslähtökohtia ovat periaate ihmisen tahdonvapaudesta ja vapaaehtoisuudesta, kunnioitus nuorten tarpeita ja itsemääräämisoikeutta kohtaan, sitoutuminen nuorten kansalaisuuden lujittamiseen, kunnioitus aikuisen kasvatustavasta ja -oikeutta kohtaan sekä suhteellinen ja moniarvoinen arvoperusta. Nuorisotoiminta pyrkii ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja eriarvoistumista ja sen tavoitteena on nuori, joka on selviytymiskykyinen, aktiivinen ja osallistuva. (Koulutuskeskus Salpaus 2012, 2.) Nuorisotyön tarkoituksena on vaikuttaa nuoren ymmärrykseen, arvostuksiin, tietoihin ja toimintaan. Vaikutus voi olla luonteeltaan esimerkiksi pitkäjänteistä rohkaisemista tai vaikkapa kädentaidoissa ohjaamista ja sen päämääränä on muutos, jonka tarkoitus olisi olla pysyvä ja joka tapahtuu sisäisesti, vähitellen etenevän kasvun tai ulkoisesti havaittavan oppimisen tuloksena. (Nieminen 2008, 28.)

Nuorisotyö edustaa osaltaan oppimisympäristöä, joka tarjoaa mahdollisuuksia kehittää erilaisia elämässä ja yhteiskunnassa hyödyllisiä tietoja ja taitoja. – – Nuorisotyö on epämuodollinen nuorten kasvun ja kasvuyhteisön tuki, kasvatuksellinen käytäntö muiden yhteiskunnallisten kasvatusinstituutioiden rinnalla. (Cederlöf 1998, 38–39.)

Nuorisotyö on yleishyödyllistä julkista tai kansalaistoiminnallista työtä, jonka tavoitteena ei tuottaa taloudellista voittoa. Se on nuorille ilmaista tai yksityisiin palveluihin verraten edullista ja tarjoaa edellä mainituista ominaisuuksistaan johtuen samanarvoiset mahdollisuudet eri nuorille. (Cederlöf 1998, 15.)

Nuorisotalojen pääasialliseen kohderyhmään kuuluvat alle 18-vuotiaat nuoret, vaikka nuorisolaissa nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Toiminta jaetaan yleensä varhaisnuorisotyöhön ja varsinaiseen nuorisotyöhön ja molemmilla ryhmillä on yleensä omat toiminta-aikansa nuorisotaloilla. Toimijat saavat itsenäisesti päättää toimintansa kohderyhmästä. Koska lainsäädännölliset määrittelyt vaihtelevat ja eroavat usein lapsuuden ja nuoruuden arkielämän käsityksistä, tiukat jaot lapsiin ja nuoriin ovat ongelmallisia. (Aaltonen 2007, 24; Kemppinen 1999, 42.)

2.2 Kunnallinen nuorisotyö

Opinnäytetyössäni käytän käsitettä ”nuorisotyö” tarkoittaen ensisijaisesti kunnallista nuorisotyötä, vaikka julkinen sektori on vain yksi nuorisotyötä toteuttavista toimijoista. Muita organisaatioita voivat olla seurakunnat, järjestöt, yhteisöt ja vapaaehtoiset yksityiset henkilöt. (Kemppinen 1999, 37.) Tutkimukseni kohderyhmänä ovat nimenomaan kunnallisen nuorisotyön toimintaan osallistuvat nuoret, joten tutkimuksessani paneudun kunnalliseen nuorisotyöhön.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot. (Aaltonen 2007, 59.)

Kunnallinen nuorisotyö perustuu nuorisolakiin, jonka mukaan vastuu nuorisotoiminnan järjestämisestä on kunnalla (Aaltonen 2007, 59). Vuonna 1993 kunnille kohdistettujen nuorisotyön järjestämiseen tarkoitetuissa valtionosuuksien maksatusperiaatteissa tapahtui muutos, kun nuorisotyön

aiheuttamien suorien kulujen korvaamisesta siirryttiin kunnassa olevien nuorten määräperusteiseen avustukseen. Käytännössä tämä merkitsi sitä, että kunta pystyi toteuttamaan nuorisotyötä haluamalla tavalla ja johti suuriin leikkauksiin nuorisotoimien resursseissa. Vapaan harkintavallan jälkeen vuonna 1997 kunnat kuitenkin veloitettiin käyttämään nuorisotyöhön kohdennetut valtionosuudet nuorisotyön toimintaedellytysten turvaamiseksi. (Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2012, 59.) Lainsäädännössä nuorisotyö on kuitenkin määritelty väljästi: siinä kunnilta ei vaadita nuorisotyön suhteen mitään täsmällistä ja se saa itse päättää toimenpiteistä, jotka vaikuttavat nuorten elinolojen parantamiseen, mutta kunnilla on silti toimintavelvoite nuorisotyön järjestämisessä. (Silvennoinen 2001, 9–10, 95, 113.) Nuorisotoiminnan järjestäminen ja sen tukeminen julkisin varoin on perusteltua kasvatuksen ja tulevaisuuden rakentamisen näkökulmasta, sillä nuorten lisäksi nuorisotyöhön panostaminen palvelee myös yhteiskuntaa ja valtiota (Cederlöf 1998, 12, 21).

Kunnallisen nuorisotyön keskeisiä tehtäviä ovat perusnuorisotyö, perusnuorisotyöhön sisältyvä tai sen rinnalla toteutettava erityisnuorisotyö, nuorisotoiminnan toteutus ja toiminnanohjaus ja nuorisopolitiikka. (Cederlöf 2004, 51.) Laadukkaasti toteutettu kunnallinen nuorisotyö vastaa paikallisiin nuorten tarpeisiin ja toiveisiin sekä mahdollistaa niiden mukaisia palveluja avoimesti kaikille nuorille tai teemallisesti erilaisille ryhmille. Kunnallinen nuorisotyö seuraa nuorten toimintaa ja tarjoaa sen perusteella luottamuksellista tukea ja ohjausta yksilöllisesti. Laadukas työ edistää nuorten mahdollisuuksia tulla kuulluiksi päätöksenteossa ja muiden toimijoiden piirissä. Laadukkaassa kunnan nuorisotyössä myös arvioidaan jatkuvasti työn sisältöä. (Cederlöf 2004, 53–54.)

2.3 Nuorisotalot ja -tilat

Nuorisotyön toteuttamisen ympäristöiksi on olemassa useita erilaisia vaihtoehtoja. Näillä ympäristöillä tarkoitetaan niitä fyysisiä tiloja, jossa toiminta järjestetään (Nieminen 2008, 30). Yleisesti nuorisotoimintaa järjestetään nuorisotaloilla ja nuorisotiloissa, jotka kiinteinä tiloina mahdollistavat nuorisotyön toimintamuodot. Nuorisotaloissa ja -tiloissa toteutetaan avoimien

ovien kerhotoimintaa sekä muita nuorisotyöhön liittyvää toimintaa, kuten erityisnuorisotyötä ja työpajatoimintaa. (Kemppinen 1999, 39.) Pysyvä ympäristö mahdollistaa pitkäaikaisen mukanaolon ja jatkuvaluonteisen toiminnan, vaikka nuoret vaihtuisivatkin (Nieminen 2008, 30).

Laadukas nuorisotila tai -talo on Cederlöfin (2004, 54) mukaan sellainen, jossa yhdistyvät tilan avoimuus ja tilan ylläpidon pakottomuus. Toinen merkittävä nuorisotilan laadukkuuteen vaikuttava tekijä on ohjaajan ammatillinen työote: kiinnostuneisuus, huomio ja ohjaus, mitkä kohdistuvat esimerkiksi arkiseen toimintaan nuorisotalolla. Laadukkaalla nuorisotalolla on myös suunnitelmalliset toimintaperiaatteet jäsentyneine toimintoineen, vapaaehtoisuuden periaatteineen ja aktivoivan ohjaajan roolineen. (Cederlöf 2004, 54.)

2.4 Nuoriso-ohjaajan pätevyysvaatimukset

Käytän tutkimuksessani selkeyden vuoksi nuorisotalolla toimivasta ohjaajasta nimikettä nuoriso-ohjaaja tai lyhyesti ohjaaja, vaikka nuorisotalon ohjaajina työskentelevillä voi olla monenlaisia erilaisia nimikkeitä työnkuvan ja työnantajan mukaan. Ammattinimikkeitä voivat olla nuoriso-ohjaajan lisäksi esimerkiksi nuorisotyöntekijä, erityisnuorisotyöntekijä, nuorisonohjaaja, nuorisotyönohjaaja, nuorisotoiminnanohjaaja, nuorisosihteeri, nuorisotoimenohjaaja ja niin edelleen (Ammattinetti 2012). Kontiolahden kunnassa työskentelee nuorisotyössä nuoriso-ohjaaja ja kolme nuorisotilan ohjaajaa (Luhanko 2012).

Nuorten parissa työskenteleville ei ole määritelty laissa varsinaisia pätevyysvaatimuksia. Nuorten kanssa työskentelevien pätevydestä mainitaan nuorisolaissa epäsuorasti ”kunnan nuorisotyöhön ja politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus”. Nuorisoalan koulutuksesta ei ole säädetty nuorisolaissa, mutta alan koulutuksessa noudatetaan yleisiä koulutuksen periaatteita ja säädöksiä. Nuorisoalalla annetaan koulutusta toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa, ammattikorkeakoulutuksessa ja korkeakoulutuksessa. (Aaltonen 2007, 61, 137.) Toisen asteen tutkinnoista esimerkiksi nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinto ja lapsi- ja

perhetyön perustutkinto antavat valmiuksia työskennellä nuoriso-ohjaajan tehtävissä. Ammattikorkeakouluissa vastaavasti humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma ja sosiaalialan koulutusohjelma suuntautuen nuorisotyöhön tarjoavat mahdollisuuden nuorisoalalla työskentelylle. Yliopistoissa voi opiskella sosiaalitieteitä valmistuen yhteiskuntatieteiden kandidaatiksi tai maisteriksi (Ammattinetti 2012.)

Nuorisotyöntekijän pätevyyteen ja työskentelyyn nuorten parissa vaikuttaa laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. Lain mukaan työnantajalla on velvollisuus pyytää nähtäväksi lasten kanssa tehtävään työhön vähintään kolmeksi kuukaudeksi nimitettävän henkilön rikosrekisteriote. Laki koskee kaikkia työtehtäviä, joihin liittyy pysyväisluonteisesti ”ilman huoltajan läsnäoloa tapahtuvaa alaikäisen kasvatusta, opetusta, hoitoa tai muuta huolenpitoa taikka muuta työskentelyä henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisen kanssa”. Työskentely nuorten parissa ei ole mahdollista, jos henkilöllä on rikosrekisterissään merkintöjä huumausainerikoksista tai rikoksista, joihin liittyy lasten seksuaalista hyväksikäyttöä. (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 2002.)

Nuoriso-ohjaaja suunnittelee, järjestää ja ohjaa kansalais-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa, joka perustuu yhteisöllisyyteen ja vapaaehtoisuuteen. Siksi ohjaajalta vaaditaan erilaisia taitoja toimintojen toteuttamiseksi, suunnittelemiseksi ja sen arvioimiseksi. Nuoriso-ohjaajan toiminnassa ohjaajalla on vastuu ohjattavien henkisestä kasvusta ja toiminnan turvallisuudesta ja yhteisöllisyydestä ja ohjaajan työssä painottuvat ystävällisyys, luotettavuus, avarakatseisuus, rehellisyys ja se, että ohjaaja osaa ottaa huomioon erilaiset yksilölliset lähtökohdat. Työssään ohjaaja pyrkii aina laadullisesti parhaaseen mahdolliseen tulokseen. (Koulutuskeskus Salpaus 2009, 1–2.)

2.5 Sosionomin (AMK) osaaminen suhteessa nuorisotyön haasteisiin

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssin vuonna 2012 teettämän tutkimuksen mukaan yhteiskunnassamme on syrjäytyneitä nuoria yli 50 000, joka on noin 5

prosenttia kaikista maamme nuorista. Muita tämän hetkisiä haasteita nuorison parissa ovat nuorten lisääntyneet mielenterveysongelmat, nuorisotyöttömyys, yksinäisyys, vanhempien alkoholinkäyttö ja nuorten asunnottomuus. (Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2012, 7–8.)

Nuorten oikeuksien ja itsenäistymisen tukeminen on yhteiskunnallinen haaste, sillä nuorilla on paljon haasteita heidän valmiuksissaan, elinoloissaan ja mahdollisuuksissaan. Nuorisotyöhön kuuluu pyrkimys välittää kasvavasta sukupolvesta ja tukea sitä, sen mahdollisuuksia, asemaa ja toimintaedellytyksiä yhteiskunnallisella tasolla. Se pyrkii ennaltaehkäisemään nuorten ongelmia ennen niiden syntyä lisäämällä nuorten mahdollisuuksia ja elämänhallinnan edellytyksiä. (Cederlöf 1998, 11–12, 32.) Sosionomeja (AMK) koulutetaan juuri tällaisia erilaisia yhteiskunnallisia tehtäviä varten, joilla pyritään edistämään turvallisuutta, sosiaalista osallisuutta ja hyvinvointia yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen parissa. Sosionomin (AMK) koulutuksen tavoitteena on eri-ikäisten lasten ja nuorten, heidän perheidensä ja yhteisöjensä tukemiseen liittyvien valmiuksien antaminen. Koulutus paneutuu työhön, joka on voimavaralähtöistä, ennalta ehkäisevää ja arjen toimintaa tukevaa. (Lahden ammattikorkeakoulu 2012.)

3 Ohjaus ja vuorovaikutus nuorisotalolla

Nuorisotyöhön liittyy olennaisesti tilatyöskentely nuorisotaloilla. Tilatyö on tavoitteellista toimintaa, joka huomioi nuorten ja heidän kehitysvaiheensa tarpeet ja toiveet.

3.1 Nuoruus elämänvaiheena

Cederlöfin (1998) mukaan nuoruuden sitominen tiukkaan määritelmään ei ole tarkoituksenmukaista, koska nuoruusiän elinoloihin vaikuttavat monet eri tekijät (Cederlöf 1998, 27). Nuoruus voidaan nähdä siirtymävaiheena lapsuudesta aikuisuuteen. Tätä kehitysprosessia ohjaavat erilaiset biologiset, psykologiset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset tekijät. Nuoruuden aikana ihminen kehittyy fyysisesti aikuiseksi. Hän oppii elämään omassa yhteisössään, itsenäistymään perheestään, etsimään ja löytämään oman roolinsa ja muodostamaan käsitystä omasta itsestään. (Nurmi 2008, 256.) Biologisena prosessina nuoruuden voidaan katsoa sijoittuvan ikävuosien 12–22 välille. Sosiaalisesti se päättyy siihen, kun nuori saavuttaa aikuisen aseman, jolloin nuoruutta on vaikea määritellä iällisesti. (Kempainen 1999, 38.) Elämänvaiheena nuoruus on yhteiskunnassa nykyään erillisempi ja itsenäisempi kuin aiemmin. Nuoruus on aikaa, jolloin ihminen valmistautuu keskeisiin sosiaalisiin rooleihin sekä ottaa ja tekee niitä. Antikaisen (1998) mukaan ei voi eikä ole syytä asettaa nuoruudelle tarkkoja ikärajoja. (Antikainen 1998, 154, 159.)

Nuoruuden kehitystehtäviin kuuluu irrottautuminen omista vanhemmista ja liittyminen omien ikätoverien pariin. Nuori kehittää omaa maailmankuvaansa ja omaksuu sosiaalisesti vastuulliseen käytökseen liittyviä asioita. Hän harjaantuu tunteiden ymmärtämisessä ja vuorovaikutustaidoissa sekä valmistautuu seurusteluun ja parisuhteeseen. Nuoruuden kehitystehtäviin kuuluu myös oman olemuksen ja omassa vartalossa tapahtuvien muutoksien hyväksyminen ja seksuaalinen virittäytyminen. Nuoruuteen kuuluu myös nuoren valmistautuminen työ- ja perhe-elämään. (Väestöliitto 2012.)

Aikuisten tuen ja ohjauksen turvin nuoren on mahdollista vastata ikänsä kehitystehtäviin oman temperamenttinsa ja kypsymisensä mukaisesti. Nuoruudessa ikätoverien merkitys on suuri. Kehitysvaiheeseen liittyvät raivon puuskat, uhma ja kapina ovat välttämättömiä nuoren aikuistumisen kannalta. Murrosiässä nuori selvittää elämän peruskysymystä eli sitä, mikä hän on suhteessa muihin ihmisiin. (Väestöliitto 2012.)

Vaikka nuori tunsikin murrosiässä olevansa iso aikuinen, hän tarvitsee aikaa ja tilaa kehittymiseen sekä rajoja suojaamaan häntä ja perusasioiden luomaa turvaa: nuori tarvitsee aikuisten tukea siihen asti, kunnes tämän omat siivet alkavat kantaa. Nuori tarvitsee vanhemmaltaan perusasioista kiinni pitämistä, aikuisen olemisen mallia ja arvokasvatusta, läsnäoloa ja rajojen asettamista. Nuori tarvitsee arvostusta, kannustusta ja rohkaisua tulevaisuuteen sekä tilaa laajentaa reviiriään, mutta myös pysäytyksen, jos vauhti on liian kova tai suunta on väärä. Nuori tarvitsee leppoisia hetkiä ja yhdessä tekemistä, vanhemman kanssa käytyjä keskusteluja ja aikuisen tekemiä selityksiä erilaisista valinnoista ja elämän ilmiöistä sekä mallin siitä, että hankaliakin tunteita voi tuntea ja oppia toimimaan niiden kanssa. (Väestöliitto 2012.)

Lastensuojelulain mukaan vanhempien tehtävänä on turvata lapsen ja nuoren kasvu ja tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi (Lastensuojelulaki 2007.), mutta sitä voidaan mielestäni pitää perusedellytyksenä kaikelle lasten ja nuorten parissa tehtävälle työlle. Lastensuojelulain mukaan lapsille, nuorille ja lapsiperheille tarkoitettujen palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä on huolehdittava siitä, että tarjottavat palvelut tukevat vanhempia, huoltajia sekä muita kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lasten kasvatuksessa ja vastaavat lasten ja nuorten tarpeisiin ja toivomuksiin (Lastensuojelulaki 2007).

3.2 Nuorisotilatyö

Julkisen sektorin tarjoaman eli kunnallisen nuorisotyön yksi keskeisimmistä toimintatavoista on tilatyö eli avointen ovien toiminta. Se tarkoittaa toimintaa, johon kaikilla nuorilla on mahdollisuus osallistua ja joka sijoittuu nuorisotaloille ja -tiloille tai niiden ulkopuolelle sovittuina ajankohtina ja aikoina. Toiminnan

tavoitteena on pitää osallistumisen kynnyks mahdollisimman matalana ja tarjota nuorille fyysinen paikka, johon voi tulla ilman esteeksi muodostuvia odotuksia tai vaatimuksia. (Kempainen 1999, 39–40; Kylmäkoski 2008, 394.)

Avoimen nuorisotoiminnan sisältö saattaa vaihdella hyvin paljon tavoitteiltaan ja sisällöiltään. Kyse on ryhmässä tapahtuvasta toiminnasta, joka perustuu vapaaehtoisuuteen ja sellaiseen tekemiseen, jolla vahvistetaan nuorten elämänhallintaa ja tuetaan nuorta eteenpäin hänen elämässään. Nuorisotalolla nuori voi esimerkiksi osallistua erilaisiin ryhmiin, pelata pelejä, kuunnella musiikkia ja katsoa televisiota tai osallistua erilaisiin toimintoihin tai teemailtoihin. Avoimien ovien toimintaan osallistuminen on perinteisesti ollut maksutonta nuorille. (Kempainen 1999, 39, 43; Kylmäkoski 2006, 394.)

Kylmäkoski (2008) toteaa, että avointen ovien toiminta on käsitteenä väistymässä tilatyön käsitteen tieltä. Kylmäkosken mielestä tilatyö on sisällöltään tarkemmin määritelty ja hän katsoo sen kuvaavan paremmin nuorisotaloilla tehtävän työn arkea. Käsitteellä tilatyö painotetaan tilatyöntekijän ja nuoren kohtaamisen luonnetta, nuorten elämänhallinnan tukemista ja siinä painottuu aikaisempaa voimakkaammin vuorovaikutuksen, yhteisökasvatuksen ja entistä laajemman kasvatuksellisen aspektin merkitys. (Kylmäkoski 2008, 395.)

Nuorisotaloista, nuorten ajanviettopaikoista, on tullut vuosien kuluessa myös kohtaamispaikkoja. Niissä opetellaan suvaitsevuuksia ja tuotetaan sosiaalista toimintaa ja suhteita. Nuorten keskinäisen vuorovaikutuksen ja vertaisryhmätoiminnan lisäksi nuorisotalo on paikka, jossa voi keskustella heistä kiinnostuneiden aikuisten kanssa. Turvallisen aikuisen rooli on noussut työssä perinteisen nuoria kasvattavan aikuisen roolin rinnalle. (Kylmäkoski 2008, 400.)

Ryhmä on nuorelle luonteenomainen toimintaympäristö, joten ryhmätoiminnan käyttäminen nuorisotyön tärkeimpänä sosiaalimuotona on tällöin perusteltua. (Nieminen 2008, 29–30.) Nuorisotalo on paikka, jossa ollaan ja toimitaan ryhmässä. Ryhmässä toimiminen edellyttää vuorovaikutustaitoja ja kykyä

asettua toisen asemaan. Nuorisotalo voi siis olla paitsi fyysinen tila, myös työmenetelmä. (Kylmäkoski 2008, 393.) Kaikki ihmiset haluavat kuulua johonkin ryhmään ja varsinkin nuorilla ja lapsilla vertaistukisocialisaation vaikutus heidän elämässään on suuri. Ryhmässä toimivat pyrkivät hyväksymään ryhmänsä viitearvot ja normit ja samaistumaan muihin ryhmän jäseniin. (Nuorten Akatemia 2008a, 13.) Ryhmän yhteinen identiteetti lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta eli me-henkeä. Yhteiset kokemukset kehittävät ryhmän yhteistä kieltä, tapoja, kulttuuria ja perinteitä. (Nuorten Akatemia 2008b, 13.)

3.3 Nuorten kohtaaminen nuorisotalolla

Nuorisotyöntekijän roolina on kohdata lapset ja nuoret ja tarjota heidän ikäryhmälleen ja kehitykseen sopivia oppimiskokemuksia. (Nieminen 2008, 29.) On tärkeää, että avoin tilatyö ja sen toiminta on tavoitteellista, vaikkei toiminta olisikaan jatkuvasti täynnä touhua ja tekemistä. Nuorisotyöntekijän tulisi aina huomioida nuorten tarpeet ja pohtia sisältöjä nuorten näkökulmasta. Ohjaajan tulisi ymmärtää myös toiminnan pedagoginen rooli. (Kempainen 1999, 43.) Ohjaajan on välillä pysähdyttävä reflektiivisesti tutkimaan omia uskomuksiaan ja auttamisen tavoitteitaan, että he voisivat tietää, auttavatko he todella ohjattaviensa kasvua. (Ojanen 2006 30.) Ohjaaja, joka tukee nuorten omaa toimintaa, raivaa nuorille tilaa toimia. Ohjaajan on hyvä pohtia, miten hänen oma toimintansa tukee toiminnan perustehtävää ja miten nuorten toiminta siihen käytännössä kytkeytyy. (Nuorten Akatemia 2008c, 6–7.)

Nuorisotyössä syntyy runsaasti erilaisia yksilöllisiä ohjaus- ja vuorovaikutussuhteita, jotka voivat olla nuorille ratkaisevia toiminnan merkityksen kannalta (Nieminen 2008, 30). Vuorovaikutustilanteissa ihminen joutuu aina tekemisiin sellaisten näkökulmien kanssa, jotka poikkeavat omasta näkökulmasta (Nuorten Akatemia 2008b, 44). Hyvän kontaktin ja toimivan vuorovaikutussuhteen luominen on samanlaista kaikissa elämäntilanteissa olevien nuorten kanssa. Nuoren kohtaamisen tulee olla aidosti läsnä olevaa ja hyvään suhteeseen kuuluu nuoren kuuleminen, hyväksyminen, välittäminen, luottamus, kunnioitus ja nuoren tosissaan ottaminen. Jokaisen nuoren maailma rakentuu muun muassa hänen kasvatuksestaan, kokemuksistaan,

elämäntyylistään, arvoistaan, identiteetistään ja puhetyylistään ja jokainen näkee oman maailmansa omalla tavallaan. Erilaisia maailmankuvia kohdatessaan ohjaajan ei tule yrittää saada nuorta sopeutumaan omaan maailmaansa vaan kohdata nuori tämän ”omassa maailmassaan”. Ohjaajan tulee hyväksyä nuori sellaisena kun hän on, mutta ohjaajan ei tarvitse hyväksyä nuoren kaikkia tekoja ja tapoja. Nuori tarvitsee aikuisen, joka välittää ja jonka kanssa voi keskustella. (Nuorten Akatemia 2008a, 7, 9, 10.) Nuorisotilanohjaaja Anita Luhanko mainitsee nuorten kohtaamisessa yhdeksi tärkeäksi asiaksi sen, että jokainen nuori on kohdattava yksilönä, joka ohjaajan on kohdattava ennakkoluulottomasti. Hänen mukaansa ohjaajan on ammattilaisena osattava ottaa kaikki nuoret vastaan ja toimittava nuorten parhaaksi. (Luhanko 2012.)

Ohjaajan ja nuoren välinen vuorovaikutussuhde ei ole samanlainen molemmille, koska heillä ei ole samanlaisia roolin tuomia oikeuksia ja velvollisuuksia. Nuorella on oikeus odottaa esimerkiksi sitä, että ohjaaja kuuntelee ja tukee häntä vaikeissa tilanteissa ja se kuuluu ohjaajan velvollisuuksiin siitä huolimatta, onko nuori esimerkiksi käyttäytynyt hyvin vai ei. Ohjaaja pyrkii toiminnassaan siihen, mikä on hyödyksi nuorelle lyhyellä tai pitkällä aikavälillä eivätkä ohjaajan omat tunteet, tarpeet tai mielenkiinnonkohteet saa ohjata toimintaa. (Nuorten Akatemia 2008a, 20.)

Ohjaaja vaikuttaa vahvasti ryhmän jäseniin, ryhmän toimintaan ja ryhmässä oppimiseen, joten ohjaajalla on runsaasti valtaa ryhmään ja sen toimintaan. Ohjaajan asenteet ovat nuorelle malli, joten ohjaajan tulisi pysähtyä pohtimaan omia asenteitaan. (Nuorten Akatemia 2008b, 44.) Ohjaajan vaikutus on aina moniulotteista ja vaikuttaa ohjattavassa tapahtuvaan kehitykseen. Ohjaajan tilannekohtainen arviointi, ohjaajan oma elämyshistoria ja prosessointikyky nousevat kehityksen keskeisiksi tekijöiksi. (Ojanen 2006, 138.) Aikuinen on aina nuorelle esimerkki ja peili, johon nuori heijastaa omia asenteita ja tekemisiään. Murrosiässä nuori etsii itseään ja pohtii suhdettaan muihin ihmisiin. Toisinaan itsenäistyminen vaatii irtiottoja, mutta nuori tarvitsee silti tukea aikuiselta. (Nuorten Akatemia 2008c, 6.) Käytännön työssä ohjaaja toimii esimerkiksi lohduttajana, auttajana, auktoriteettina, roolimallina, opastajana ja ohjeiden antajana. Ohjaajan työnkuva nuorisotalolla on moninainen, sillä ohjaaja toimii

nuorisotalolla ”joka paikan höylän” roolissa, sillä ohjaajan työssä tarvitaan erilaisia taitoja ruoanlaittotoidoista aina opinto-ohjaajan taitoihin. (Luhanko 2012.)

Käytännössä vallitsevat käsitykset ohjaamisesta eivät aina ole yhteen sovitettavissa. Suomalainen kasvatustieteilijä J. Hollo on luonnehtinut kasvatusta ”kasvamaan saattamisena”, jonkalaisena myös ohjausta voidaan pitää. Ohjaajan tehtävänä on edellytyksien luominen ohjattavassa käynnistyvälle kehitysprosessille. Ohjaamisen perusehtona voidaan pitää kasvua helpottavan oppimisympäristön rakentamisena ohjattavalle. Kehitysprosessissa keskeistä on se, mitä ohjattavassa saadaan ”liikkeelle” ja käytännössä se tarkoittaa ohjattavan auttamista itseohjautuvammaksi. (Ojanen 2006, 10, 27, 137, 138.) Ohjaus eroaa neuvonnasta ja tiedottamisesta sillä, että ohjauksessa ohjaaja pyrkii dialogisesti keskustelemaan otteeseen. Dialogi ei ole pelkästään kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta vaan yhdessä ajattelemisen ja asioista keskustelu synnyttää ennalta määrittelemätöntä yhteisyyttä. (Jyrhämä & Syrjäläinen 2009, 419.)

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimustehtävä

Tutkimukseni päätarkoituksena on selvittää, millaista on nuorten mielestä hyvä, onnistunut ohjaus nuorisotalolla sekä minkälainen rooli ja merkitys ohjaajalla on nuorisotalon toiminnassa. Tarkoituksena on kartoittaa nuorilta, miten ja minkälaisissa tilanteissa nuoriso-ohjaaja voi tukea nuoria, minkälaisia ominaisuuksia ohjaajalla pitäisi heidän mielestään olla ja mitä taitoja ja tietoja nuori voi saada nuorisotalolta. Koska toimeksiantosopimus on tehty Kontiolahden kunnan nuorisopalveluiden kanssa ja tutkimusaineistoksi on kerätty aineistoa kontiolahtelaiselta nuorisotalolta (kts. liite 1), etsin tutkimuksessani vastauksia myös siihen, minkälainen olisi nuorille mieluinen nuorisotila ja minkälaista toimintaa he haluaisivat nuorisotalolla olevan.

4.2 Aiemmat tutkimukset

Nuorisotyötä ja sen osa-alueita on tutkittu viime vuosina melko runsaasti. Esimerkiksi suomalainen Nuorisotutkimusseura ry tuottaa julkaisuja, joiden tarkoituksena on avata uusia näkökulmia ja olla yhteiskunnallisesti puhuttelevia sekä tieteellisesti päteviä. Nuorisotutkimusseura julkaisee myös tieteellistä Nuorisotutkimus-lehteä, joka sisältää tietoa nuorista ja on suunnattu nuorisotutkijoille että kaikille nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille. Lisäksi Allianssi ry ylläpitää Nuorisotiedon kirjastoa, jonka yhtenä verkkopalveluna ovat kaikkien saatavilla olevat, maksuttomat nuoriin ja nuorisotyöhön liittyvät verkkotutkimukset ja -materiaalit.

Nuorten näkökulmasta tehtyjä, nuorisotyöhön liittyviä tutkimuksia on saamani tiedon mukaan julkaistu Suomessa huomattavasti vähemmän. Gretschelein tutkimuksessa ”Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma” (2007) selvitetään keinoja aktivoida avoimeen nuorisotalotoimintaan osallistuvia nuoria mukaan yhteisölliseen toimintaan ja selvitetään nuorten näkemyksiä

esimerkiksi siitä, miksi nuoret eivät osallistu aktiiviseen toimintaan esimerkiksi nuorisotalojen talotoimikunnissa. Gretschelin (2007) mukaan osallistumiseen vaikuttivat esimerkiksi osallistumisen liian suuri rajoittavuus, nuorisotalon liian suuri kynnys, nuorisotilayhteisön heikko tila ja ohjaajien osallistavan kasvatusotteen puuttuminen.

Ammattikorkeakoulutason opinnäytetöitä nuorisotilatyöstä ja ohjauksesta löytyy jonkin verran, esimerkiksi Saara Kiiskisen tekemä tutkimus ”Tila haltuun! Kurkistus nuorten maailmaan ja nuorisotiloihin”. Kiiskisen työssä huomio oli painottunut nuorisotilatoimintaan vaikuttaviin seikkoihin, kuten esimerkiksi tilan fyysisiin puitteisiin ja nuorisotilalla työskentelevän ohjaajan merkitykseen. Kiiskinen oli tarkastellut nuorisotilatoimintaa niin ohjaajina toimivien aikuisten kuin nuorienkin näkökulmasta. (Kiiskinen 2008, 2.) Minna-Maija Saukon opinnäytetyössä ”Nuorten mielipiteitä Seinäjoen kaupungin nuorisotilojen toiminnasta, ilmapiiristä ja ohjaajien roolista: ”Mun mielestä nuopparin toiminta on tosi mukavaa. Mukavat ohjaajat ja sopivasti kaikkea tekemistä!”” (Saukko 2010) tutkija oli selvittänyt tutkimuksessaan Seinäjoen alueen nuorisotiloilla käyvien nuorten mielipiteitä nuorisotilojen toiminnasta, ilmapiiristä sekä ohjaajien roolista nuorisotaloilla sekä tutkinut nuorten tyytyväisyyttä kaupungin järjestämiä nuorisopalveluita kohtaan. (Saukko 2010, 4.)

4.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Sen tarkoituksena on todellisen elämän kuvaaminen ja sellaisten asioiden tutkiminen, jotka eivät ole määrällisesti mitattavissa. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole olemassa olevien väittämien tai teorioiden todentaminen vaan vaan aineiston tarkastelu yksityiskohtaisesti ja monitahoisesti. Laadullisessa tutkimuksessa on otettava huomioon tutkittava kokonaisuus ja huomioida todellisuuden koostuminen monista eri osa-alueista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 157–160.) Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään pienen tapausmäärän tuottaman aineiston perusteelliseen analysointiin. Laadullisessa tutkimuksessa tieteellisyyden kriteerinä on aineiston laatu. Oleellista laadullisessa tutkimuksessa on, ettei tutkijalla olisi ennako-oletuksia tutkimuskohteesta tai

tutkimuksen tuloksista, vaan ne kumpuaisivat haastatteluaineistosta. (Eskola & Suoranta 2000, 18–19.)

4.4 Tutkimuksen kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat eräällä Kontiolahden nuorisotalolla aktiivisesti käyvät nuoret, joille nuorisotalo toimintoineen on tuttua. Tutkimukseen osallistui yhteensä 9 nuorta, joista 6 oli poikia ja 3 tyttöjä. Osallistujat olivat iältään 13–19-vuotiaita nuorisotilan toimintaan säännöllisesti osallistuvia nuoria. Kaikki tutkimukseen osallistuneet olivat vierailleet vähintään kahdella eri nuorisotilalla, suurimmalla osalla oli kokemusta useammasta eri nuorisotilasta ja sen toiminnasta.

Tutkimukseni aineistonkeruu tapahtui nuorisotilalla, joka sijaitsee alakoulun liikuntasalin yhteydessä. Nuorisotila on avoinna viitenä iltana viikossa kello 16 ja 22 välillä. Nuorisotalon kävijöistä suurin osa on 13–19-vuotiaita lähialueella asuvia nuoria, mutta pieni osa nuorista tulee nuorisotilalle myös Joensuusta. Kävijöitä nuorisotilalla on päivittäin noin viidestätoista kahteenkymmeneenviiteen nuoreen. Tällä hetkellä nuorisotilalla työskentelee yksi nuorisotilanohjaaja. (Luhanko 2012.)

4.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen tekemisessä ensisijaista on tutkittavan ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen (Puusniekka, & Saaranen-Kauppinen 2006). Tutkimukseen osallistuminen perustui nuorten vapaaehtoisuuteen. Osallistumismahdollisuutta markkinoitiin tasapuolisesti kaikille nuorille ja kaikki olivat tervetulleita osallistumaan tutkimukseen. Halukkaita ilmoittautui yhteensä 13, joista 9 pääsi osallistumaan tutkimukseen. Käytin hyväkseni aikaisempaa kokemustani kyseisellä nuorisotalolla käyvistä nuorista ja kannustin eri ikäryhmiin kuuluvia nuoria osallistumaan tutkimukseen nähdäkseni, poikkeavatko eri ikäisten nuorten näkemykset toisistaan.

Koska haastateltavissa oli alaikäisiä, ennen aineiston keräämistä jokainen tutkimukseen osallistuva sai kirjallisen lupalomakkeen, joka heidän täytyi hyväksyttää omilla vanhemmillaan tai huoltajillaan. Lomakkeesta kävi ilmi tutkimuksen tarkoitus ja se, mihin saatua aineistoa käytetään. Samalla kaavakkeella pyysin jokaista osallistuvaa antamaan heidän suostumuksensa aineiston keräämiseen ja sen käyttämiseen opinnäytetyössäni. (ks. liite 3)

Tutkittavilta tulee aina hyvän tutkimuskäytännön mukaisesti saada suostumus tutkimukseen osallistumisesta. Tutkittavalle kerrotaan kaikki oleellinen tieto siitä, mitä tutkimuksessa tapahtuu ja mihin tietoja käytetään. Suostumuksella tarkastetaan myös, että tutkittava on ymmärtänyt saamansa informaation ja osallistuu tutkimukseen vapaaehtoisesti. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2004, 26–27.)

Luottamuksellisuus ja haastateltavien nimettömyys on tärkeää tulosten analysoimisessa: tutkimukseen osallistuvien nuorten henkilöllisyys ei saa paljastua. Tutkimustulosten suorissa lainauksissa olen käyttänyt anonymiteetin säilyttämiseksi erilaisia koodeja (tytöillä T, pojilla P). Litteroinnin jälkeen kirjallinen ja nauhoitettu aineisto on hävitetty luottamuksellisesti, ettei se päätyisi eteenpäin kolmansille osapuolille. (ks. liite 2)

4.6 Aineiston hankinta

Aineiston hankintaa varten kutsuin tutkimukseen osallistuvat nuoret koolle nuorisotulon aukioloaikojen ulkopuolella, kun tila oli suljettuna ulkopuolisilta. Ryhmähaastattelun ja toiminnallisten menetelmien toteuttamiselle varasin runsaasti aikaa (4 tuntia).

Aloitimme toiminnallisilla menetelmillä valmistamalla pizzaa nuorten kanssa. Toiminnallisilla menetelmillä pyritään aktivoimaan yksilön ja ryhmän toimintaa. Menetelmillä voidaan ottaa keskusteluun esimerkiksi käsittelemättömiä asioita ulkoistamalla niitä. Pizzan valmistus toimi lämmittely- ja virittäytymisharjoituksena, joiden tarkoituksena oli valmistaa osallistujia tulevaan toimintaan ja kohottaa tunnelmaa. (Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 30, 34.)

Pizzan valmistamisen ohessa kävimme läpi päivän ohjelman: mitä teemme, minkälaisessa aikataulussa ja miksi oikein olemme kokoontuneet nuorisotilalle.

Pizzan valmistuksen jälkeen siirryimme mind map -työskentelyyn, jonka tarkoituksena oli lämmitellä nuoria ryhmähaastattelua varten. Mind map eli miellekartta on hyvä väline esimerkiksi silloin, kun asia on esillä ensimmäistä kertaa. Se auttaa hahmottamaan aiheeseen liittyviä ajatuksia, asioita ja mielle yhtymiä ja sen voi tehdä yksin, pareittain tai ryhmässä. (Eklund, Tyyskä & Ropo 2007, 30.) Tutkimukseen osallistujat asettuivat pöytien ääreen ja he saivat kysymykset, joiden pohjalta he lähtivät työstämään miellekarttoja itsenäisesti. (ks. liite 4)

Yksi tutkimuksessa käyttämäni menetelmä oli avoin ryhmähaastattelu, jonka nauhoitin nauhurilla. Avoin haastattelu on vapaamuotoinen, keskustelunomainen tilanne, jossa on tietty aihe. Siinä käytetään avoimia kysymyksiä eikä vastausvaihtoehtoja ole muotoiltu valmiiksi. Avointen kysymysten hyöty on erityisesti rikkaan materiaalin saanti, mikä toisaalta asettaa haasteen tutkijalle: on paljon hitaampaa ja vaikeampaa analysoida runsasta ja vapaata aineistoa kuin sellaista, jossa vastaukset on valmiiksi analysoitu. (Vuorela 2005, 38–39.) Olin muodostanut etukäteen haastattelukysymyksiä tutkimuskysymyksien pohjalta, antaen mahdollisuuden haastattelun ohessa syntyvien kysymysten esittämiselle. (ks. liite 5)

Avointa haastattelumenetelmää kannattaa käyttää tilanteissa, jossa haastateltavien kokemukset vaihtelevat ja kun haastateltavia ei ole liian montaa (Vuorela 2005, 39). Haastattelut ovat aineistonkeruun menetelminä toteutettavissa yksilö- tai ryhmähaastatteluina. Ryhmähaastatteluja käytetään yleensä tilanteissa, joissa haastatteluun osallistujat ovat kiinnostuneita muiden käsityksistä ja heillä on samanlaisia kokemuksia tai vastaavasti siinä tapauksessa, jos heidän mielipiteensä ja kokemuksensa eroavat toisistaan. Ryhmähaastattelussa saadaan nopeammin tietoa useammalta henkilöltä verrattuna yksilöhaastatteluun. Lisäksi ryhmähaastattelussa keskustelu voi olla runsaampaa. (Vuorela 2005, 40.) Ryhmähaastattelun avulla voidaan tutkia esimerkiksi sitä, miten henkilöt muodostavat yhteisen näkemyksen jostakin

asiasta. Etuna ryhmähaastattelussa on myös se, että ryhmän jäsenet voivat auttaa toisiaan muistamaan jotakin, mitä yksilöhaastattelussa ei välttämättä tulisi mieleen ollenkaan. Ryhmähengen ollessa hyvä ryhmä toimii haastattelutilanteessa sosiaalisena tukena, ja puhuminen saattaa olla rennompaa kuin yksilöhaastattelussa. (Puusniekka, & Saaranen-Kauppinen 2006.) Ryhmähaastattelu oli nuorten kanssa toteutettuna hyvä ratkaisu. Nuorten kokemukset ja mielipiteet olivat keskenään melko yhteneväisiä, jolloin keskustelu oli rikasta ja antoisaa. Yhden nuoren mielipide sai muut nuoret keskustelemaan aiheesta enemmän: esimerkiksi nuorisotilan yhteiskäyttötilat yhdessä iltapäiväkerhon kanssa tuottivat paljon keskustelua.

Tutkimuksen tavoitteesta riippuu, kuinka monta haastateltavaa on sopivaa ottaa yhdellä kertaa haastateltavaksi. Kovin suuren ryhmän haasteena on keskustelun vaikea tallennettavuus ja se, että liian suuri ryhmä saattaa keskustelun innoittamisen sijaan tyrehdyttää sen. (Puusniekka, & Saaranen-Kauppinen 2006.) Haastattelutilanteessa jaoin haastateltavat kahdeksi ryhmäksi ja esitin kysymykset molemmille ryhmille siten, että kumpikin ryhmä vastasi vuorollaan samaan kysymykseen. Liian suuren ryhmän kanssa haasteena olisi ollut se, etteivät kaikki saa suunvuoroa halutessaan ja tutkimusaineisto voisi sen takia jäädä tarpeettoman suppeammaksi. Toisen ryhmän vastausten kuunteleminen ja oman ryhmän vastausvuoron odottaminen antoi toisen ryhmän jäsenille aikaa miettiä omia vastauksiaan.

Kun samat asiat ja teemat alkoivat toistua haastattelussa eri kysymysten vastauksissa, päätin aineistoa olevan riittävästi. Aineistoa on yleensä tarpeeksi, kun se alkaa toistaa itseään eikä tutkimusongelman kannalta katsottuna ilmaannu enää uutta tietoa (Puusniekka, & Saaranen-Kauppinen 2006).

4.7 Aineiston analyysi

Aineiston hankinnan jälkeen litteroin tekemäni ryhmähaastattelun. Litterointi tarkoittaa nauhoitetun, puhemuotoisen aineiston kirjoittamista puhtaaksi, mikä auttaa aineiston analysoimisessa (Puusniekka, & Saaranen-Kauppinen 2006).

Litteroinnissa aineistosta on pyrittävä löytämään ja litteroimaan sisältö, joka on tutkimustehtävän kannalta oleellista (Hirsjärvi & Hurme 2000, 139, 142). Nauhoitettua haastatteluaineistoa oli yhteensä noin puolen tunnin verran ja siitä muodostui litteroitua tekstiä yhteensä 9 sivua. Nuorten tuottamia miellekarttoja oli yhteensä 27, joista tiivistettyä aineistoa syntyi 13 sivun verran. Tuolloin analysoitavan aineiston kokonaismäärä oli 22 liuskaa. Aineistoni analyysikaavio löytyy tutkimukseni liitteistä. (ks. liite 6)

Kävin läpi litteroitua aineistoa ja alleviivasin haastattelussa esiin nousseita ilmaisuja ja teemoja. Haastatteluaineistosta ja miellekarttatyöskentelystä saadun aineiston analysoin teemoittamalla eli keräämällä aineistosta tutkimuksen kannalta keskeisimmät aiheet ja teemat. Teemoja muodostetaan etsimällä aineistoista sellaisia seikkoja, jotka yhdistävät tai erottavat saatuja haastattelutuloksia. (Eskola & Suoranta 1998, 173–174). Alateemoja syntyi 28, joita yhdistelemällä jaoin tutkimuksessa esiin nousseet teemat kuuluviksi kolmeen eri yläteemaan, joiksi muodostuivat teemat nuorisotila nuorten tilana, nuorisotyön tarkoitus ja nuoriso-ohjaajan tehtävät nuorisotalolla sekä hyvän ohjaajan ominaisuudet suhteessa hyvään ohjaukseen. Aineistoa teemoittelin nostamalla aineistosta esiin sellaisia samansisältöisiä ilmauksia ja aiheita, jotka yhdistelin eri alateemoiksi. Nuoret esimerkiksi mainitsivat nuorisotyön yhdeksi osa-alueeksi ”nuorten oikeaan suuntaan ohjaamisen”, jonka päätin tarkoittavan nuorisotyön tavoitteisiin ja peruslähtökohtiin kuuluvaa kasvatuksellista tehtävää ja olevan yksi tutkimukseni alateemoista. Tämän alateeman sijoitin nuorisotyön tarkoitus ja nuoriso-ohjaajan tehtävät nuorisotalolla -yläteeman alle.

Ennakkoon valitut teemat ohjaavat aineiston analyysia, mutta aineistosta saattaa nousta esiin uusia teemoja, jotka ovat mielenkiintoisia tutkimuksen kannalta. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 173.) Kun pyysin nuoria kertomaan ihanteellisesta nuorisotilasta, nousi yhdeksi aiheeksi nuorisotilan toimiminen koulun ja nuorisopalveluiden yhteisenä monitoimitilana. Nuoret kokivat yhteisten tilojen olevan haaste sekä nuorille että ohjaajille.

Teemoittelun yhteydessä etsin litteroidusta tekstistä sellaisia ilmaisuja, joita voisin käyttää suorina lainauksina tulosten yhteydessä. Tällöin teksti saisi lisää elävyyttä ja nuorten näkökulma asiaan tulisi lukijalle mahdollisimman selkeäksi. Tämän jälkeen kirjoitin tutkimustulokset auki, etsin tutkimustulosten rinnalle teoriakirjallisuutta ja vertasin saamiani tutkimustuloksia siihen.

5 Tulokset

Tuloksien analysoinnissa keskeisimmiksi teemoiksi nousivat nuorisotila nuorten tilana, nuorisotyön tarkoitus ja ohjaajan tehtävät sekä hyvän ohjaajan ominaisuudet suhteessa hyvään ohjaukseen.

5.1 Nuorisotila nuorten tilana

Nuorisotilalla pitää nuorten mukaan olla tekemistä. Kysyttäessä nuorilta, miksi he käyvät nuorisotilalla ja mitä he yleensä tekevät siellä, kaikki vastasivat tulevansa pelaamaan pelejä: pingistä, biljardia, kortti- ja konsolipelejä. Nuoret kertoivat nuorisotiloissa olevan yleensä paljon sellaisia aktiviteetteja, joita ei ole muualla. Toisaalta nuoret toivat esiin myös sen, ettei nuorisotilalla tarvitse aina olla tekemässä jotakin. ”Täällä on hyvää seuraa ja täällä voi vain olla.” (P5) ”Pelaan pelejä, katon telkkaria ja olen vain.” (T1)

Haastateltavista kaikki kertoivat tulevansa nuorisotilalle viettämään aikaa kavereiden kanssa, mistä voi päätellä kavereiden ja ryhmän olevan nuorelle tärkeä ympäristö. Viisi nuorta mainitsi yhdeksi syyksi nuorisotilalla käymiseen sen, ettei ”ole muutakaan tekemistä”. Haastatelluista seitsemän mainitsi tulevansa nuorisotilalle myös siksi, että siellä on hyvä ohjaaja.

Nuorisotila toimii alakoulun yhteydessä ja sen muita käyttäjiä ovat esikoulu ja Kontiolahden 4H-yhdistys, joka järjestää tilassa lasten iltapäiväkerhotoimintaa. Tutkimuksessa haastatellut nuoret nostivat esiin erityisesti monitoimitilan haasteet. ”Hyvässä nuorisotilassa ei ole muita – – Meiltä on hajonnu kaikkee täältä ja iltapäiväkerho käyttää niitä (nuorisotilassa olevia tavaroita). Kun myö ollaan vähän niinku niiden tilassa, tulee heti valitusta kun ollaan koskettu niiden tavaroihin.” (T1) Nuoret pitivät tärkeänä sitä, että tilan sopu säilyy ja että jokaisella on mukava olla nuorisotilalla. ”Ilmapiiri täällä on hyvä, mutta välillä vähän liian levoton.” (T2)

Nuoret kokivat tärkeäksi asiaksi sen, että nuorisotilassa voisi oleskella rennosti ja että tila olisi kokonaan nuorten omassa käytössä ilman rajoituksia siitä, mihin tavaroihin saa koskea. ”Olis nuokkarilla oma tila eikä tämmönen... kaikkien yhteinen.” (T1) Myös nuorisotilan viihtyvyyttä pidettiin tärkeänä: tilojen pitää olla siistit ja kalusteiden ehjät. Nuoret arvostivat sitä, että tila on heidän näköisensä, tilava paikka, johon ei olisi pitkä matka kotoa.

5.2 Nuorisotyön tarkoitus ja nuoriso-ohjaajan tehtävät nuorisotalolla

Kysyttäessä nuorilta, miksi nuorisotyötä tehdään, suuri osa vastasi nuorisotyön ”saavan nuoret pois kaduilta”. He kokivat nuorisotyön tehtäväksi tarjota nuorille sopivaa toimintaa ja tekemistä vapaa-aikana sen sijaan, että nuoret alkaisivat turhautuessaan tehdä tihutöitä. Tytöistä yksi kuvaili nuorisotyön perusajatuksiksi sitä, että ”nuorten on parempi olla sisällä turvassa, kuin ulkona kadulla kylmässä.” (T1)

Kaksi tyttöä mainitsi myös, että perheen ulkopuolinen tuki on aina nuorille tärkeää. ”Nuori saa apua tarvittaessa – – ettei nuoret ole yksinäisiä.” (P3) ”Nuorten ohjaaminen oikeaan suuntaan” mainittiin kolmen nuoren miellekartassa ja siihen liittyen nuoret pitivät tärkeänä valvottujen tilojen olemassaoloa. Lähes jokainen nuori mielsi nuorten vahtimisen ohjaajan työhön kuuluvaksi. ”Ohjaajan kuuluu vahtia, ettei myö käyttäydytä kuin apinat.” (P5) ”Vahtii, että myö käyttäydytään kunnolla.” (T3) ”Ohjaajat pitävät taloa kasassa.” (P3)

Kysyttäessä nuorilta nuoriso-ohjaajille kuuluvista työtehtävistä suurin osa mainitsi ajan viettämisen nuorten kanssa. Siihen kuului ”läpän heittäminen”, ohjaaminen, sohvalle istuminen, juttelu ja arkielämässä ohjeistaminen. ”Ohjaajalta voi kysyä esim jotain kysymyksiä mitä on aina miettiny... just johonkin opiskeluun liittyviä vaikka.” (T1) Nuoret kertoivat ohjaajan työhön kuuluvan myös tietokoneella työskentelyä, kurinpitoa ja erilaisten toimintojen järjestämistä nuorille.

Nuorten mukaan ohjaaja myös välittää tietoa nuorille esimerkiksi huumeista, seksuaalisuudesta ja raskauden ehkäisystä ja muista nuorten maailmaan liittyvistä asioista. ”Täällä on noita esitteitä, mut ohjaalta voi aina kysyä.” (P3)

5.3 Hyvän ohjaajan ominaisuudet suhteessa hyvään ohjaukseen

Kysyttäessä, minkälainen on hyvä nuorisotalo, yksi nuorista vastasi heti, että nuorisotalolla ”pitää olla hyvä nuoriso-ohjaaja” (P5). Nuoret olivat sitä mieltä, että ohjaajalla on suuri vaikutus siihen, viihtyykö nuori nuorisotalolla. Nuoret nostivat esille erityisesti sen, että ohjaajalta pitäisi löytyä huumorintajua, ymmärrystä ja kärsivällisyyttä nuorten kanssa toimiessa:

”Hyvä ohjaaja on joustava. Se ymmärtää huumoria. Rento, mukava... ja osaa nauraa meidän källeille!” (P3)

”Sen täytyy ymmärtää nuorten vitsejä.” (T2)

”Nii... ei saa olla semmonen tosikko.” (P3)

”Pittää ymmärtää myös niitä kallejia. Ei ota kaikkee liian tosissaan. Kun joskus voi tulla semmosia sammakoita suusta... Ne pitää osata ymmärtää.” (T3)

”Källeillä” nuoret tarkoittivat erilaisia jekkuja, joita he ovat joskus ohjaajille tehneet. Jekkujen avulla he kertoivat joskus koettelevansa ohjaajan huumorintajua ja sitä, kuinka hyvin ohjaaja ymmärtää heidän ajatusmaailmaansa.

Kysyttäessä hyvästä ohjauksesta nuorisotalolla yksi nuorista vastasi, että hyvä ohjaaja ”viettää oikeesti aikaa nuorten parissa.” (T2) He luettelivat hyvään ohjaukseen kuuluvan toimintojen, virikkeiden ja aktiviteettien keksimistä nuorille, juttelua nuorten kanssa, nuorten oikeaan suuntaan ohjaamista (määrittelemättä tarkemmin, mikä heidän mielestä on ns. oikea suunta), ja huolenpitoa erilaisista asioista. Kaksi tytöistä olivat hyvin tyytyväisiä päästessään osallistumaan nuorisotalon toimintoihin, kuten discojen järjestämiseen ja erilaisiin peliturnauksiin. ”Kaikki erilaiset virikkeet on mukavia – esim biliscup ja pingiscup ja discot, joita tehdään yhdessä.” (T2) Haastatellut nuoret pitivät tärkeänä sitä, että nuoriso-ohjaaja antaa heille tilaa ja mahdollisuuksia toimia erilaisten toimintojen osallistujina ja järjestäjinä.

Nuoret lähtivät käsittelemään myös ohjaajalta vaadittavia ominaisuuksia ja toimintatapoja, jotka vaikuttavat hyvän ohjauksen syntyyn:

- ”Osaa auttaa hädässä.” (P5)
- ”Pitää puolensa hankalissa tilanteissa.” (T1)
- ”Ei valita ihan turhasta.” (P6)
- ”Ohjaa erilaisissa kysymyksissä.” (T1)

Ohjaajan kanssa täytyi nuorten mielestä pystyä keskustelemaan kaikista mahdollisista asioista ja kuten yksi haastateltavista nuorista sanoi ”Niinku... henkilökohtaisia juttuja voi puhuu.” (P3) Henkilökohtaisiksi asioiksi nuoret mainitsivat esimerkiksi terveyteen, perheasioihin, koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyvät asiat.

Haastateltujen mielestä hyvä ohjaaja asettaa rajoja ja valvoo nuorten käyttäytymistä, mutta muistaa myös antaa tarpeeksi tilaa nuorille, tämän valinnoille ja ”antaa nuorten olla nuoria” (T1), mikä ilmenee esimerkiksi kahden haastateluun osallistuneen tytön haastatteluvastauksista:

- ”Ei saa olla semmonen kyttääjä. Että ei silleen hiihä perässä... niinku että jos joku on ollu niinku semmonen ”bad guy” niin ei saa kattoo koko ajan sen perään että ”nyt se tekee kumminki taas kohta jottain”.” (T1)
- ”Ei saa niinku valistaa liikaa.” (T2)
- ”Nii... ei saa koko aikaa olla semmonen ”tupakka on paha asia” tai ”ettekö työ tiiä alkoholin vaaroja” – – Ohjaajan pitäis ymmärtää se, että ne (nuoret) ei oo tämmösiä pieniä lapsia, vaan ne on nuoria. Mutta että ne pystyy olemaan välillä myös niitä lapsia.” (T1)

Haastatellut nuoret selvästi peräsivät hyvältä ohjaajalta kunnioitusta ja arvostusta nuoria ja heidän erilaisuuttaan kohtaan. Samalla he painottivat ohjaajalta tasapuolisuutta ja jokaisen huomioon ottamista:

- ”Kaikki pittää ottaa huomioon. Ja kaikilla on samat säännöt.” (P3)
- ”Ei ohjaaja saa suosii kettään. Kaikki on samanarvoisia.” (T1)
- ”Ja pitää kunnioittaa nuoria.” (P3)
- ”Ohjaajan pitää muistaa, että jokainen nuori on erilainen.” (T2)

5.4 Tutkimustulosten tarkastelua

Nuorisotilat voivat olla niin sanottuja monitoimi- ja yhteistyötiloja. Ne voivat sijaita esimerkiksi koulun, kirjaston, ostoskeskuksen tai urheilutalon yhteydessä ja niiden muut käyttäjät voivat koostua erilaisien järjestöjen toimijoista. (Kemppinen 1999, 39–40.) Tutkimuksessani kävi ilmi, että nuorisotilan nuoret kokivat yhteiskäytössä olevat tilat haasteellisiksi erilaisten rajoitusten takia. Kuitenkin tilat saivat parilta nuorilta kiitosta siksi, että nuorisotila on fyysisesti lähellä ja nuorille tarkoitettut tilat olivat siistit. Cederlöf (2004) suosittelee laadukkaana nuorisotyön tutkimuksessaan, että tilan kuntoon ja varusteluun panostettaisiin ja sitä osattaisiin arvostaa kunnan taholta (Cederlöf 2004, 54).

Tuloksista kävi ilmi, että nuoret olivat tyytyväisiä nuorisotilan tarjoamiin toimintoihin. On tärkeää, että nuorisotilatyö on tavoitteellista, mutta pelkällä oleilullakin on tärkeä merkitys: nuorten aivot ja keho tarvitsevat välillä lepoa. (Kemppinen 1999, 43.) Kemppinen (1999) erotelee matalan profiilin ja korkean profiilin nuorisotyön kahdeksi toisistaan erillisiksi kokonaisuuksiksi. Matalan profiilin nuorisotyössä nuorisotiloja pidetään rentoina, oleskelupainotteisina paikkoina, joissa nuoren ei tarvitse tehdä mitään erikoista. Korkean profiilin nuorisotyössä toiminta on tavoitetietoisempaa ja siinä pyritään aktivoimaan nuoria erilaisiin toimintoihin. (Kemppinen 1999, 70.) Haastateltujen nuorten vastauksista kuitenkin ilmeni, että nuorisotalolla toimintaa olisi sopivassa suhteessa oleskeluun nähden, mikä tarkoittaisi sitä, että nuorten kannalta ihanteellisessa nuorisotilassa yhdistyisivät sekä matalan profiilin että korkean profiilin nuorisotyön piirteitä.

Viisi nuorta mainitsi yhdeksi syyksi nuorisotilalla käymiseen sen, ettei heillä ole usein muutakaan tekemistä. Haastatelluista seitsemän mainitsi tulevansa nuorisotilalle myös siksi, että siellä on hyvä ohjaaja. Tämä tukisi myös Cederlöfin (2004) näkemystä siitä, että ohjaajan ammattimainen työote on yksi nuorisotyön laadukkuuteen vaikuttavista tekijöistä. (Cederlöf 2004, 54.) Vertaisryhmällä tuntuisikin olevan nuorisolle suuri merkitys. Ryhmässä oleminen ja siinä toimiminen tukee nuorisotyön tavoitteita antamalla yksilölle mahdollisuuden vaikuttaa ympäristöönsä ja toimia yhteiskunnan aktiivisina

jäsenenä – ryhmä mahdollistaa yhteiskunnallisen toiminnan harjoittelun pienoiskoossa. (Himberg & Jauhiainen 1998, 95–96.)

Haastateltavista suurin osa kuvaili nuorisotyötä työksi, jota tehdään nuorten hyvinvoinnin vuoksi. Onnistuessaan nuorisotyö onkin vastavoima inhimilliselle ja yhteiskunnalliselle välinpitämättömyydelle. (Nieminen 2008, 21.) Nuorisotyö on työtä, joka kohdistuu nimenomaan nuorten omaan ajankäyttöön. Sen tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja estää syrjäytymistä, tukea nuorten kasvua ja itsenäistymisestä sekä lisätä sukupolvien välistä vuorovaikutusta. (Nieminen 2008, 22.)

Tutkimuksessani nuoret luettelivat nuorisotalolla toimivan ohjaajan tehtäviin kuuluvan erilaisten ohjauksellisten tehtävien lisäksi myös useita sellaisia toimintoja, jotka eivät varsinaisesti liity nuorten ohjaamiseen. Gretschelin (2011) nuorisotutkimuksen mukaan ohjaajan työnteko nuorisotalolla jakautuu nuorten mukaan tekemiseen, jossa nuoret ovat mukana ja tekemiseen, jossa nuoret eivät ole mukana. Ensin mainittuun katsottiin kuuluvaksi nuorten kanssa oleminen ja ajanvietto, tavoitteellinen toiminta, psykologinen työ ja nuorten negatiiviseksi kokema tekeminen, kuten valittaminen ja valvominen ja jälkimmäiseen tilojen ja toiminnan valvonta, tilan ylläpito (siivoustehtävät) ja suunnittelutyö, joka on nuorille näkymätöntä työtä. Jälkimmäisessä kategoriassa nuoret eivät ole ohjaajan vuorovaikutuksen piirissä, kun taas ensin mainitussa ovat. (Gretschel 2011, 18.) Perustyönkuva nuorisotilatyössä ei vaikuta aina siltä, että siinä olisi erityistä sisältöä. Arkisen nuorisotilatoiminnan voikin sanoa olevan näkymätöntä ja näkyvää läsnäoloa. (Cederlöf 2004, 20, 117.)

Tutkimuksessa ilmeni, että haastateltavat kokivat perheen ulkopuolisen tuen tärkeänä nuorille. Jos nuoren välit omiin lähisukulaisiin eivät ole kunnossa, nuorelta puuttuu hänelle luonnollinen lähiverkosto, jolloin he tarvitsevat ammattilaisten muodostamaa tukiverkostoa. Tukiverkostot muodostuvat luotettavista ja nuorille tärkeistä ihmisistä, jotka auttavat, tukevat, kannustavat ja ohjaavat nuorta. (Kemppinen 1999, 135.)

Tutkimuksessa nuoret toivat esille sen, että ohjaajan työhön kuuluu nuorisotilalla myös neuvontatyö. Yksi nuorista viittasi erilaisten nuorisotilalla esillä olevien esitteiden kuuluvan neuvontaan. Tieto onkin jokaisen nuoren oikeus: kaikilla kuuluu olla oikeus tiedonsaantiin demokratian, ihmisoikeuksien ja inhimillisten perusvapauksien nimissä. Nuorten saatavilla olevan tiedon kuuluu olla kattavaa, luotettavaa ja ymmärrettävää tietoa niistä asioista ja kysymyksistä, jotka askarruttavat nuoria. (Fedotoff 2008, 414–415.)

Nuorisotilan nuoret kertoivat koetelleensa joskus ohjaajiensa hermoja erilaisilla ”källeillä” eli jekuilla. Cederlöf huomioi tutkimuksessaan (2004) nuorisotilatoiminnan vaativan ohjaajilta pitkää pinnaa nuorten käyttäytymisessä ilmenevän toiminnan takia, joka usein koetteli tyypillisesti ohjaajan hermoja ja reagointia. (Cederlöf 2004, 20.) Nuoret korostivat sitä, että ohjaajan tulee ymmärtää heidän huumoriaan ja sietää sitä, että nuoret testaavat ohjaajan huumorintajuisuutta. Yksi haastatelluista tytöistä huomautti, että ohjaajan tulee ymmärtää, että nuoret tulevat joskus sanoneeksi ääneen asioita, mitä he eivät ehkä tarkoita. Cederlöfin (2004) tutkimuksessa haastatellut ohjaajat kokivat keskeiseksi osaamisen edellytykseksi henkilökohtaisen sopivuuden ammattiin, jolloin oma persoona on työn keskeinen väline (Cederlöf 2004, 186).

Kontiolahden kunnan nuorisotilanohjaaja Anita Luhanko kertookin, että nuorisotilassa työskentelevältä ohjaajalta vaaditaan monipuolisia ohjaus- ja vuorovaikutustaitoja.

Ikinä ei voi tietää kuka tai mitä ovesta tulee sisään. Se mikä tai mitä on ongelma ja miun on ammattilaisena osattava ottaa kaikki se vastaan ja toimittava parhaimpani mukaan. – – Nuokkarin ohjaaja on aikuinen, joka toimii tavallaan niin sanottuna jokapaikanhöylänä. Ohjaaja lohduttaa tarpeen tullen, opastaa läksyissä, kertoo vinkkejä ja ideoita vapaa-aikaan, on auktoriteetti tarvittaessa – ja silti teki se nuokkariohjaaja mitä tahansa, nuoret tykkää siitä kuitenkin. (Luhanko 2012.)

Ohjaajan tärkeimmäksi tehtäväksi voidaan nimetä erilaisten nuorten toimijuuden mahdollistaminen (Gretschel 2007, 203). Nuorisotilalla nuoret pääsevät järjestämään discoja ja nuorisotilalla toimii parhaillaan nuorista koostuva toimintaryhmä. Haastatelluista kolme mainitsi yhdeksi syyksi nuorisotilalla

käymiseen sen, että ohjaaja mahdollistaa heidän pääsytään toimimaan ja tekemään yhdessä. Toiminta on yksi kasvatuksen välineistä ja parhaimmillaan toiminnallinen malli lisää nuorten itsetuottamusta sekä positiivista asennoitumista itseä, toisia ihmisiä ja toimintaa kohtaan. Nuorisotilalla, joka korostaa nuorten toiminnallisuutta, on tarjolla erilaisia vaihtoehtoja itsensä kehittämiseen. (Kemppinen 1999, 75–76.) Erilaisten toiminnalliset aktiviteetit voidaan nähdä paitsi välineinä, myös nuorisotyön muotoina, jotka toteuttavat nuorisotyön tavoitteita ja pyrkimyksiä: osallistamista, sosiaalista vahvistamista ja kasvattavuutta (Cederlöf 2004, 155–156).

Haastatellut nuoret odottivat ohjaajalta oikeaa vuorovaikutusta ja keskusteluja nuorten kanssa. Ohjaajan tulee olla aidosti kiinnostunut tehtävästään ja työskentelystä ihmisten parissa. Ohjaaja tarvitsee ohjaustyössä hyvää tilannetajua, joustavuutta, spontaniutta, tutkivaa mieltä sekä rohkeutta toimia tässä ja nyt -periaatteella. (Himberg & Jauhiainen 1998, 188.) Gretschel (2011) kertoo tutkimuksessaan ilmenneen, että nuori tietää nuorisotalolle tullessaan pääsevänsä osaksi ohjaajan vuorovaikutusta: läsnäoloa, yhdessätekemistä, neuvoja, apua ja ohjausta. Niillä nuorisotaloilla, joilla kontaktit nuoriin olivat liian vähäisiä, nuoret mainitsivat heti. (Gretschel 2011, 40.) Luhanko on samaa mieltä:

Nuoret odottavat sitä, että nuokkari on se paikka, missä on varmasti aikuinen paikalla – joka kysyy ja keskustelee hänen kanssaan, oli aihe sitten mikä tahansa. (Luhanko 2012.)

Saamieni tulosten perusteella on syytä olettaa, että ohjaaja on nuorelle turvallinen aikuinen, jonka tehtävänä on toimia nuorten tukena ja keskusteluapuna arkipäivän tilanteissa ja ongelmissa, koskettivatpa aiheet mitä tahansa. Yksi pojista kertoi esimerkiksi lähiaikoina saaneensa ohjaajalta neuvoja ja apuja siihen, miten hän saisi ratkaistua kiista-asian autoilijan kanssa, joka oli ajaa hänen ylitseen liikenteessä. Nuoren ja ohjaajan välinen suhde pitäisi olla sellainen, jonka avulla nuori voisi ratkaista ongelmiaan ja kasvaa. Vuorovaikutussuhteen luottamus täytyy hankkia erikseen, koska se ei ole lähtökohta, vaan tulos. Luottamuksen saavuttaminen vaatii sitä, että nuori voi luottaa ohjaajan ajattelevan hänen parastaan. (Nuorten Akatemia 2008a, 20.)

Vuorovaikutuksessa olevat ihmiset vaikuttavat aina toisiinsa ja jos kyseessä on tarkoituksellinen toiminta, voidaan toimintaa kutsua kasvatukseksi. Tällöin ohjaajaa voidaan pitää kasvattajana. (Ojanen 2006, 145.) Nuorisokasvatus on yhteiskunnassa toteutettavaa kasvatustoimintaa, joka tukee ja ohjaa nuorten kasvua ja oppimista. Nuorisotyö on yksi keskeisimmistä nuorisokasvatuksen toteuttajista esimerkiksi kodin, perheen ja oppilaitosten rinnalla. (Nieminen 2007, 31.)

Dialoginen keskustelu on yksi kasvatuksen välineistä, jolla tavoitellaan sitä, että nuori voisi löytää vaihtoehtoja ja ratkaisumalleja oman oivalluksensa ja uuden ymmärryksen kautta (Purjo 2009, 20). Dialogisessa keskustelussa kyseenalaistetaan omia ajatusmalleja ja eläydytään erilaisiin ratkaisuvaihtoehtoihin sekä testataan tietoisesti uusia ja erilaisia ajatuksia, uskomuksia, teorioita ja käsityksiä (Kaukkila & Lehtonen 2007, 37). Vaikka ohjaaja voi antaa nuorelle neuvoja ja opastusta, valintojen tekeminen ja vastuu päätöksistä jää nuorelle itselleen (Purjo 2009, 20).

Haastatellut nuoret toivat esille myös sen, että ohjaajan tulee ymmärtää nuorten maailmankuvaa ja jossain määrin myös nuoren elämänvaiheeseen liittyviä ilmiöitä, kuten päihdekokeiluja. Haastateltujen mukaan ne kuuluvat osana nuoren kehittymiseen. Murrosiässä nuori etsii itseään ja pohtii suhdettaan muihin ihmisiin: joissain tapauksissa itsenäistyminen vaatii irtiottoja, mutta nuori tarvitsee silti tukea aikuiselta. (Nuorten Akatemia 2008c, 6.) Nuorisotyössä korostuukin tarve ymmärtää nuoria, heidän toimintapojaan ja kulttuuriaan. Vaikka nuorisotyö tasapainoilee nuorten ja suurten taustaorganisaatioiden välissä, nuorten mielestä asioita tulisi tarkastella aina myös heidän näkökulmastaan. (Gretshel 2011, 8.)

6 Pohdinta

6.1 Johtopäätökset

Haastattelun tuloksista pystyin päättelemään, ettei nuorten mielestä ole olemassa mitään tietynlaista ohjaajatyyppeä, joka sopisi nuorisotalon ohjaajaksi. Kaikki haastattelemiini nuoret peräänkuuluttivat sitä, että ohjaajan kanssa on tultava hyvin toimeen. Vastauksista pystyi päättelemään, etteivät nuoret vaadi ohjaajan edustavan tietynlaista ihmistyyppiä eivätkä he asettaneet ohjaajalle tiukkoja vaatimuksia: esimerkiksi ikä- tai sukupuolikysymys ei kertaakaan noussut puheenaiheeksi haastatteluissa. Nuoret käsittelivät ohjaajan ominaisuuksia siitä näkökulmasta, mistä ominaisuuksista olisi hyötyä ohjauksen onnistumiselle.

Haastattelussa ilmeni moneen kertaan, että nuorten mielestä nuorisotyön tavoitteena on ”ohjata nuoria oikeaan suuntaan”. He kertoivat haastattelussa, että nuorisotyötä tehdään heidän mielestään siksi, että nuorilla olisi tekemistä sekä paikka, jonne mennä ja jossa tavata kavereita – ettei tarvitsisi viettää aikaa ulkona. Nuorten vastaukset ovat täysin rinnastettavissa nuorisolain tavoitteisiin ja arvoihin: nuorisolain tarkoituksena kun on muun muassa edistää nuorten kansalaisuutta, sosiaalista vahvistamista sekä vaikuttaa parantavasti nuorten kasvu- ja elinoloihin. Hallituksen esityksessä otetaan kantaa siihen, että jokaisella nuorella olisi asuinpaikasta riippumatta mahdollisuus mielekkään vapaa-ajan viettämisen kautta mahdollisuus osallistua monipuoliseen harrastustoimintaan, iloon, mielihyvään ja itsensä kehittämiseen, jolloin nuorisotyö vaikuttaa myös nuorten oman ajankäyttöön. (Aaltonen 2007, 23.) Tämä voisi tarkoittaa juuri sitä, että nuorilla olisi nuorisotalon kaltainen paikka kokoontumiseen, yhdessä tekemiseen ja -olemiseen, sosiaalisten taitojen kehittämiseen, harrastamiseen ja turvalliseen ajanviettoon. Nuorisotyö on ohjaustyötä, jossa kasvatuksellisuus ja toiminnan tavoitteellisuus on jatkuvasti läsnä. Ohjaajan olisikin hyvä toisinaan pysähtyä pohtimaan, miten hänen oma toimintansa tukee nuorisotyön perustehtävää ja miten nuorten toiminta

kytkeytyy siihen käytännössä. Toisaalta taas ohjaajan tulisi muistaa, että tavoitteellisen toiminnan vastapainoksi nuorille pitäisi mahdollistaa myös rauhallinen oleskelu. Liian ahkera painostaminen aktiiviseen toimintaan saattaa olla tekijä, joka ajaa nuoria pois nuorisotalolta, sillä toimintaan liittyminen saatetaan kokea liian sitouttavana. Ohjaajan tulisi pyrkiä muodostamaan nuorisotalolle turvallinen ja mukava ryhmähenki, jossa nuori voi olla rohkeasti oma itsensä ja tuntea itsensä hyväksytyksi sellaisena, kun hän on.

Kun nuorisolaissa puhutaan sosiaalisesta vahvistamisesta, tarkoitetaan sillä ensisijaisesti syrjäytymisen ehkäisemistä, sillä sosiaalinen vahvistaminen ei ole samalla tavalla leimaava käsite kuin syrjäytymisen ehkäisy. Käsitteenä sosiaalinen vahvistaminen kuvaa enemmän sitä prosessia, jolla pyritään asteittain parantamaan nuorten elämää. Prosessin tavoitteena on saada nuori mukaan yhteisölliseen toimintaan ja aktiiviseksi kansalaiseksi. (Aaltonen 2007, 25.) Syrjäytyminen maassamme on lisääntynyt, mikä on lisännyt turvattomuuden tunnetta kaikissa ikäryhmissä. Nykypäivän nuorisotyö joutuu panostamaan paljon sosiaalisten ongelmien käsittelyyn. (Peltonen 2004, 38–39.) Nuorisotalotoiminnan tarjoaminen kunnan peruspalveluina on yksi nuorten syrjäytymistä ennaltaehkäisevä työkalu ja työmuoto. Tutkimuksessani haastattelemi nuoret kokivat, että ohjaajan tehtävänä on nuorten tukeminen arjen asioissa, keskusteluapuna toimiminen, ohjeistaminen ja tilan valvonta sekä rajojen asettaminen. Tästä voisi päätellä, että ohjaajan tehtävänä on toimia perheen ulkopuolisena kasvattajana, joka kuuntelee ja johon nuori voi luottaa. Ohjaaja tarvitsee työssään periaatteita, pitkäjänteisyyttä ja pitkää pinnaa. Hän on läsnäoleva aikuinen, joka puuttuu ja vaikuttaa tarvittaessa hienotunteisesti nuorten toimintaan ja käyttäymiseen. Ohjaajalta nuoret odottavat välittämistä ja aitoutta.

Ohjaajien kasvatuseriaatteen voisi kiteyttää ajatukseen ”läsnä, rinnalla ja mukana oleminen, tarvittaessa tukeva ja puuttuva ohjaus” (Gretschel 2008, 247). Kasvatus on määrätietoista ja tavoitteellista toimintaa, joka pyrkii kasvatettavan persoonallisuuden kehittämiseen edistämiseen. Kasvatus voi tarkoittaa kaikkia kasvatettavaan vaikuttavia toimenpiteitä ja tekijöitä, joiden avulla kasvatettava voisi kehittyä oman elämänsä subjektiksi. Kasvatus pyrkii

tukemaan yksilön omia valmiuksia omassa elämässä selviytymiseen ja todellisuuden hallitsemiseen. Se on yksilöä yhteiskunnan jäseneksi kasvattava sosialisatioprosessi. (Peltonen 2004, 20.) Tutkimuksen perusteella ohjaaja on nuorille kasvattaja ja nuorisotila taas kasvatuksen mahdollistava tila ja yhteisö: nuorisotilalla on omat säännöt ja nuori opettelee toimimaan osana ryhmää kuten pienoismalliyhteiskunnassa. Nuoret oppivat nuorisotalolla tarpeellisia taitoja sosiaalisista taidoista kädentaitoihin ja ruoanlaittoon ja pystyvät hyödyntämään niitä myöhemmässä elämässään. Osa kasvatuksesta on myös tiedostamatonta, jolloin oppiminen tapahtuu mallioppimisena tai jäljittelynä. Kasvatettava voi oppia sekä suotavia että epäsuotuisia malleja. (Peltonen 2004, 21–22.) Ohjaajan ei kuulu käyttää asemaansa tai ryhmädynamiikkaa päästäkseen omiin päämääriinsä. Ohjaajana toimiminen vaatii selvää näkemystä tehtävän eettisistä rajoista. (Himberg & Jauhiainen 1998, 188.) Tämän takia ohjaajan tulisi mielestäni kiinnittää huomiota omaan arvomaailmaansa ja siihen, minkälaisen maailmankuvan hän välittää nuorille sekä peilata omia arvojaan suhteessa nuorisolain tavoitteisiin. Nuoriso-ohjaaja voi mielestäni olla esimerkiksi yhteiskuntakriittinen, mutta hänen tulee miettiä, miten käsitellä asioita sillä tavalla, ettei hän tule yllyttäneeksi nuoria yhteiskuntavastaisuuteen.

Tutkimuksessa haastatellut nuoret nostivat esille sen, että jokainen nuori on yksilö. Nuorisotyössä korostuu ohjaajan tarve ymmärtää nuoria, heidän toimintapojaan ja kulttuuriaan (Gretshel 2011, 8). Murrosiässä kaveripiiri nousee lapsuudenajan tärkeimmän sosiaalisen ympäristön eli perheen rinnalle. Nuoruusvaiheessa nuori itsenäistyy ja suhde omiin vanhempiin muuttuu vuorovaikutuksellisemmaksi ja vastavuoroisemmaksi. Keski- ja myöhäisnuoruuden aikana nuoren ajattelu ja persoonallisuus kehittyvät. Vastuu omasta elämästä lisääntyy ja nuori alkaa siirtyä kohti aikuisuuden rooleja muodostaen vuorovaikutuksellisempia suhteita muihin ihmisiin. (Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Nurmi, Pulkkinen & Ruoppila 2006, 130.) Ohjaajan tulisi osata huomioida nuoret yksilöllisesti ja pyrkiä ymmärtämään nuoruutta ilmiönä ja elämänvaiheena. Ohjaajan tulisikin ymmärtää, että jokaisen nuoren kohtaaminen on erilainen vuorovaikutustilanne, koska nuoretkin ovat erilaisia.

Nuorisotyö on kasvatuksellista ja vuorovaikutuksellista ohjaustyötä nuorten parissa ja se vaatii tekijältään sellaisia eri osa-alueiden tietoja ja taitoja, joita myös sosionomin (AMK) osaamiskompetenseissa vaaditaan sosiaalialan osaajalta. Koulutuksen osaamiskompetenssit jakaantuvat erilaisiin osa-alueisiin: sosiaalialan eettiseen osaamiseen, asiakastyön osaamiseen, palvelujärjestelmäosaamiseen, yhteiskunnalliseen analyysitaitoon, reflektiiviseen kehittämis- ja johtamisosaamiseen sekä yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen osaamiseen (Opetusministeriö 2007, 23). Sosiaalialan laaja koulutusohjelma antaisi opiskelijalle hyvät valmiudet toimia nuorisotyön kentillä esimerkiksi kehittämässä, suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa ja kohtaamassa, ohjaamassa ja kasvattamassa nuoria. Mielestäni vuorovaikutuksellisuuteen ja kasvatukseen painottuvassa, monipuolisia taitoja vaativassa nuorisotilatyössä voitaisiinkin hyödyntää sosionomien (AMK) osaamista laajemminkin mittakaavassa kuin mitä tällä hetkellä hyödynnetään. Moniammatillista yhteistyötä eri alojen toimijoiden ja oppilaitosten välillä voisi kehittää siten, että sosiaalialan opintoja suorittavat opiskelijat osaisivat hakeutua koulutusta vastaaviin tehtäviin nuorisoalalle.

6.2 Tavoitteiden ja menetelmien valinnan arviointi

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää nuorisotalolla käyviltä nuorilta, minkälaista on hyvä ohjaus nuorisotalolla. Koska tutkimukseni kohdistui nuorisotalolla tapahtuvaan ohjaustoimintaan, katsoin nuorten olevan paras toimintaa arvioiva kohderyhmä. Nuorten kuuleminen ja osallistaminen ovat yksiä nuorisotyön peruslähtökohtia, joten halusin siksi toteuttaa tutkimukseni siten, että se koostuisi nimenomaan nuorten kokemuksista ja mielipiteistä. Arvioni mukaan ohjaustoimintaa on tutkittu aikaisemmin enemmän ohjaajien ja työntekijöiden näkökulmasta, joten halusin siksikin lähestyä hyvää ohjausta juuri nuorten näkökulman kautta.

Alussa suunnittelin kerääväni aineistoa nuorilta kyselylomakkeella, mutta päädyin kuitenkin ryhmähaastatteluun vertailllessani erilaisten aineistonkeruumenetelmien hyviä ja huonoja puolia keskenään.

Ryhmähaastattelun vahvuuksiksi katsoin nopean tiedon saannin useammalta haastateltavalta yhtä aikaa sekä sen, että ryhmähaastattelussa nuoret olivat vuorovaikutuksessa haastattelijan ja toistensa kanssa. Päätin toteuttaa aineistonkeruu ryhmähaastatteluna erityisesti siksi, että ryhmässä avoin haastattelu oli mahdollista toteuttaa keskustelumaisena tilanteena ja antaa nuorten vastausten ohjata haastattelun kulkua ja siten saada mahdollisimman laaja kuva siitä, minkälaisia asioita hyvään ohjaukseen nuorten mielestä kuuluu. Kyselylomakkeella toteutettuna aineistonkeruu ei olisi mahdollistanut samanlaista vastavuoroista tilannetta eikä se olisi välttämättä antanut mahdollisuutta pohtia nuorisotalolla toteutuvaa ohjausta niin syvällisesti kuin ryhmähaastattelu.

Ryhmähaastattelun yhtenä haasteena oli saada kaikkien haastateltavien ääni kuuluville haastattelutilanteessa. Osa haastatteluun osallistuneista nuorista olivat hiljaisempia ja kuuntelivat ennemmin muiden mielipiteitä nyökytellen ja mukaillen ”joo” ja ”niinpä” -sanoilla.

Ryhmähaastattelun lisäksi käytin tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä miellekarttatyöskentelyä, jonka tarkoituksena oli valmistella nuoria ryhmähaastatteluun. Miellekarttatyöskentely oli mielestäni oikein onnistunut valinta ja siinä esiin nousseita asioita pystyi käyttämään tutkimuksen aineistona yhtälailla kuin ryhmähaastattelussa saatuja vastauksiakin. Ennen miellekarttatyöskentelyä käytin orientoivana menetelmänä pizzerian paistoa. Mielekäs toiminnallinen työskentely rentoutti tunnelmaa ja toiminnan ohessa pystyin kertomaan nuorille yksityiskohtaisesti tulossa olevasta työskentelystä ja haastattelusta.

6.3 Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden tarkastelu

Ihmistieteisiin luokiteltavaa tutkimusta koskevat kolme eettistä osa-aluetta ovat tutkittavan itsemäärämisoikeuden kunnioittaminen, vahingoittamisen välttäminen sekä yksityisyys ja tietosuojat. Tutkimukseen osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja tutkimuskohteena olevalla henkilöllä tulee olla tarpeeksi tietoa siitä, minkälaiseen tutkimukseen hän on osallistumassa. Tutkimuksen

kohteena oleva henkilö voi antaa suostumuksensa kirjallisesti tai suullisesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009, 4.) Kutsuin nuoria mukaan tutkimukseeni jakamalla nuorisotalolla kiinnostuneille osallistumiskirjeitä, jotka oli osoitettu niin nuorille kuin heidän vanhemmilleen. Kirjeissä esittelin tutkimukseni tarkoituksen ja aineistonkeruumenetelmät sekä sen, missä opinnäytetyö julkaistaan ja miten saatua aineistoa käsitellään luottamuksellisesti. Samalla lomakkeella pyysin myös nuoren kirjallista suostumusta tutkimukseen osallistumisesta.

Tutkijoiden ei aina tarvitse pyytää huoltajilta erillistä suostumusta alaikäisiin kohdistuvassa tutkimuksessa. Esimerkiksi havainnointi, laajat lomaketutkimukset ja avoimet haastattelut eivät vaadi huoltajan suostumusta, mikäli niissä ei tallenneta tutkimuskohteena olevien yksilöityjä tunnistetietoja. Varhaiskasvatuksen ja koulun toimintayksiköiden ulkopuolella tapahtuvan tutkimuksen tekijän tulee arvioida, voidaanko alaikäisiin kohdistuva tutkimus suorittaa ilman huoltajan lupaa tai informoida huoltajaa siten, että tällä on mahdollisuus kieltää nuoren osallistuminen tutkimukseen. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009, 5.) Tutkijana pidin oikeutettuna sitä, että nuorten huoltajat ovat tietoisia tällaisen tutkimuksen järjestämisestä, nuoren osallistumisesta siihen ja hyväksyvät osallistumisen. Haastatteluun osallistuvista nuorista kaksi oli täysi-ikäisiä, joten heiltä ei vaadittu huoltajien lupaa osallistumiseen. Aineistonkeruupäivänä kertosin työskentelyn alussa tutkimuksen tarkat yksityiskohdat nuorten kanssa ja jokaisella oli oikeus jättäytyä pois miellekarttatyöskentelystä ja ryhmähaastattelusta. Tutkijan tulee huolehtia vapaaehtoisuuden periaatteen toteutumisesta myös vuorovaikutuksellisessa tilanteessa, joka sisältyy tutkimukseen (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009, 5).

Yksityisyyden suoja on yksi Suomen perustuslailla suojatuista oikeuksista ja sitä koskevat tutkimuseettiset periaatteet liittyvät tutkimusaineiston suojaamiseen, luottamuksellisuuteen, säilyttämiseen, hävittämiseen ja tunnistettavuuteen tutkimusjulkaisuissa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009, 8.) Aineistonkeruuseen osallistuneilta nuorilta kerättiin miellekarttatyöskentelyn aikana nimet ja iät, jolloin pystyin tutkijana

yhdistämään saadun tutkimusaineiston (miellekarttatekstit ja ryhmähaastattelussa ilmenneet vastaukset) oikeisiin henkilöihin. Käytin tutkimuksessa olevien suorien lainausten yhteydessä koodeja, esimerkiksi P1 ja T3, häivyttääkseni henkilötiedot hyvän tutkimusperiaatteen mukaisesti. Tutkimusjulkaisut ovat aina kaikkien saatavilla, joten yksityisyyden suojan tarve tulee arvioida tutkimuksissa aina tapauskohtaisesti (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009, 11). Aineiston analysoimisen ajan tutkimusaineistoa säilytettiin luottamuksellisesti lukitussa tilassa eikä tutkimuksessa saatuja tietoja luovutettu sivullisten tietoon. Aineiston analyysin jälkeen kaikki saatu aineisto ja siihen liittyvät kirjalliset tuotokset, tiedostot ja äänitteet hävitettiin asianmukaisesti poistamalla ne tietokoneelta ja nauhurilta sekä tuhoamalla kirjallinen aineisto paperisilppurilla.

Aineiston hankinnassa käytin lähdekriittisyyttä ja valikoin aineistoa tutkimuksen lähteeksi vain primaarilähteistä. Nuoriso- ja ohjaustyöstä on olemassa runsaasti tutkimuksia ja kirjoitettua teoretietoa, joten teorian löytäminen oman tutkimuksen tueksi ei ollut liian haasteellista. Pyrin löytämään mahdollisimman paljon aineistoa kirjallisuudesta, mutta joiltakin osin turvauduin internet-lähteisiin.

Olen pyrkinyt tekemään tutkimuksestani mahdollisimman läpinäkyvän avaamalla prosessin kulkua ja aineiston analyysitapoja mahdollisimman tarkoin. Lähdetekstien plagiointia ja suorien lainausten käyttöä vältin referoimalla käytössäni olevaa teoriaa eli kirjoittamalla lähdetekstejä puhtaaksi omin sanoin. Referoitua tekstiä syntyi runsaasti ja tutkimukseeni siitä päätyi suuri osa.

6.4 Ammatillinen kasvu

Työskentelen itse nuorisotilanohjaajana nuorten parissa ja olen kokenut opinnäytetyöprosessin yhtenä ammatilliseen kasvuun merkittävästi vaikuttavana tekijänä. Itselläni oli tutkijana jonkin verran ennako-oletuksia opinnäytetyön tuloksia kohtaan, mutta pyrin tutkimaan nuorten ohjausta mahdollisimman puolueettomasti sekä tarkastelemaan aihetta itselleni vieraana aiheena ja välttämällä oman ammatin vaikutusten näkymistä

tutkimusprosessissa. Mielestäni onnistuin pyrkimyksissäni hyvin, koska lähdin tarkastelemaan aihetta itselleni vieraasta näkökulmasta eli nuorten näkökulmasta.

Teoriaan perehtyminen oli itselleni antoisa kokemus. Vaikka minulla onkin kokemusta nuorisotyöstä ja nuorten kohtaamisesta jo aiemman koulutukseni (nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan perustutkinnon) kautta, aukeni minulle tutkimusprosessin myötä aivan uusia näkökulmia asiaan. Nuorten näkökulma oli minua itseäni kiinnostava ihan siitäkin syystä, että koin sen tarjoavan itselleni mahdollisuuden kehittyä ammatillisesti ohjaustyössäni.

Opinnäytetyöprosessi antoi minulle paljon pohdittavaa ohjaajana. Prosessi kokonaisuudessaan laajensi käsitystäni nuorten kanssa tehtävästä työstä, ohjaajan roolista ja erityisesti siitä, minkälaista ohjausta nuoret tarvitsevat. Minulle avautui aikaisempaa selvempänä se, kuinka suuri vaikutus nuorisotyöllä ja nuorisotalolla loppujen lopuksi on nuoreen ja miten suuri, vastuullinen ja kasvatuksellinen työtehtävä nuoriso-ohjaajalla on. Prosessi on saanut minut paneutumaan työni perimmäiseen tarkoitukseen aikaisempaa syvällisemmin ja saanut minut tarkkailemaan ja kehittämään omaa toimintaani ohjaajana.

Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheissa mietin monta kertaa, miten hyvin ohjaajan ja nuorten käsitykset hyvästä ohjauksesta oikein kohtaavat. Tutkimuksen edetessä olen ymmärtänyt, että ohjaajalla täytyy olla taitoa ja kykyjä asettua nuorten tasolle, mutta toimia samaan aikaan myös auktoriteettina, joka asettaa rajat. Ohjaajan tulee pystyä ohjaamaan ja kasvattamaan nuoria, mutta pysyä samaan aikaan tarpeeksi taka-alalla ja antaa nuorille tarpeeksi tilaa toimia ja olla nuoria. Eräs 16-vuotias tyttö sanoi osuvasti ryhmähaastattelun aikana: ei saa niinku valistaa liikaa.

6.5 Jatkotutkimusideat

Opinnäytetyöni voisi toimia eräänlaisena työskentelyn tukena ohjaajille, jotka toimivat nuorten parissa. Saamani tulokset ovat sovellettavissa myös muihin kohtaamisiin ja tilanteisiin, joissa toisena osapuolena on nuori.

Tutkin hyvää ohjausta nuorisotalolla nuorten näkökulmasta, joten rajasin tutkimuksen ulkopuolelle esimerkiksi nuorisoalan ammattilaiset. Nuorten kanssa työskentelee kuitenkin runsaasti myös muiden alojen ammattilaisia ja muita aikuisia ihmisiä, joten hyvää ohjausta voisi siis tarkastella myös muiden kuin nuorten näkökulmasta. Yksi mielenkiintoinen näkökulma ohjauksen tarkasteluun olisi esimerkiksi nuorten vanhempien tai muiden kasvattajien, kuten kouluhenkilökunnan tai sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisten näkökulma. Tutkimuksessa voitaisiin tarkastella esimerkiksi sitä, mitä eroavaisuuksia nuorten kasvatuksella ja ohjauksella on esimerkiksi kouluympäristössä verrattuna vapaa-ajanviettoympäristöön. Yksi mielenkiintoinen tutkimusidea olisi tarkastella sitä, minkälaista on erityisryhmien ohjaus ja minkälaista osaamista pienryhmätoiminnan ohjaus vaatii ohjaajalta.

Lisäksi hyvästä ohjauksesta voisi tehdä myös toiminnallisen opinnäytetyön esimerkiksi ohjekirjan muodossa. Ohjekirja voisi toimia esimerkiksi nuoriso- ja vapaa-ajanohjausta opiskelevien opintojen tukena ja oppimateriaalina tai tukena aloittelevan nuoriso-ohjaajan työssä. Se voisi sisältää esimerkiksi ohjeita ja ajatuksia nuorisotilatyöskentelystä, ammatillisesta työotteesta ja yksilöllisestä nuorten kohtaamisesta.

LÄHTEET

- Aaltonen, K. 2007. Nuorisolakiopas. Helsinki: Tietosanoma.
- Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Nurmi, J-E., Pulkkinen L. & Ruoppila, I. 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.
- Ammattinetti 2012. Nuorisotyö. Työ- ja elinkeinotoimisto.
<http://www.ammattinetti.fi>. 3.9.2012.
- Antikainen, A. 1998. Kasvatus, elämäntilanne ja yhteiskunta. Porvoo: WSOY.
- Cederlöf, P. 1998. Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys. Perustietoja, poimintoja ja haarukkapaloja nuorisotyöstä sekä sen asemasta suomalaisessa yhteiskunnassa. NUORAn julkaisuja. Helsinki: Nuorisoasiainneuvottelukunta.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/julkaisut/muut_tutkimukset/Nuorisotyxn_merkitys.pdf. 23.10.2012.
- Cederlöf, P. 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.
- Eklund, R., Tyyskä, U. & Ropo, R. (toim.) 2007. Kehitä osaamista! -työkirja. Oppaita ja työkirjoja 2007:1. Helsinki: Helsingin kaupungin sosiaalivirasto.
http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/ebb374004a176e1293d6fb3d8d1d4668/kehita_osaamista.pdf?MOD=AJPERES. 10.9.2012.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Fedotoff, J. 2008. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut – tiedon henki nuoruudessa. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) 2008. Nuorisotyötä on tehtävä – menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Sivut 410–428. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura.
- Gretschel, A. 2007. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Sivut 193–208. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura.
- Gretschel, A. 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, julkaisuja 3/2011. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.
- Himberg, L. & Jauhiainen, R. 1998. Suhteita. Minä, me ja muut. Porvoo: WSOY.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Helsinki University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Jyrhämä, R. & Syrjäläinen, E. 2009. Ohjaussuhde, ohjaajan roolit ja pedagoginen ajattelu opetusharjoittelussa. Kasvatus 5/2009. Sivut 417–431. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.
<http://www.helsinki.fi/~jyrhama/ohjaussuhde.pdf>. 3.9.2012.
- Kataja, J., Jaakkola, T. & Liukkonen J., 2011. Ryhmä liikkeelle! Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi. Juva: PS-kustannus.
- Kaukkila, V. & Lehtonen, E. 2007. Ryhmästä enemmän. Käsikirja ryhmänohjaajan taitoja tarvitsevalle. Helsinki: SMS-tuotanto oy.
- Kemppinen, P. 1999. Nuoriso 2000 – Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy.

- Kiiskinen, S. 2008. Tila haltuun! Kurkistus nuorten maailmaan ja nuorisotiloihin. Opinnäytetyö. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:jamk-1203503999-1>. 22.10.2012.
- Koulutuskeskus Salpaus 2009. Opetussuunnitelma, 120 ov Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkinto. Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen koulutusohjelma. Nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja.
http://www.salpaus.fi/esittely/opetussuunnitelmat/Documents/nuoris_o_ja_vapaa_aika_yhdistetty.pdf. 3.9.2012. Lahti: Koulutuskeskus Salpaus.
- Kylmäkoski, M. 2008. Eteinen, vessa, keittokomero ja huone –niistä on nuorisotila tehty. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) 2008. Nuorisotyötä on tehtävä – menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Sivut 393–409. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura.
- Lahden ammattikorkeakoulu, 2012. Sosionomi (AMK), sosiaalipedagogisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto.
<http://www.lamk.fi/sosiaalijaterveys/koulutus/amk-tutkinto-nuoret/sivut/tuote.aspx?pid=1568>. 22.10.2012.
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 2002. Finlex – valtion säädöstietopankki.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>. 22.5.2012.
- Lastensuojelulaki 2007. Finlex – valtion säädöstietopankki.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>. 20.10.2012.
- Luhanko, A. 2009. Kontiolahden nuorisostrategia 2009–2015, 2009. Kontiolahti: Kontiolahden kunta.
- Luhanko, A. 2012. Nuorisotilanohjaaja. Kontiolahden kunta. Sähköpostihaastattelu 30.8.2012.
- Nieminen, J. 2007. Puuttuva lenkki – nuorisokasvatus tieteen kentässä, kasvatuksen teoriassa ja nuorisotyön kehyksenä. Teoksessa Nivala, E. & Saastamoinen, M. (toim.) 2007. Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Sivut 30–63. Helsinki: Nuorisotutkimusseura/nuorisotutkimusverkosto.
- Nieminen, J. 2008. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) 2008. Nuorisotyötä on tehtävä – menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Sivut 21–43. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura.
- Nuorten Akatemia 2008a. Mahis – mahdollisuus itää sinussa. Tukea sosiaalista vahvistamista tarvitsevien nuorten vapaa-ajan projekteihin. Teoksessa Ohjaajan kansio. Helsinki: Nuorten Akatemia.
- Nuorten Akatemia 2008b. Aikuisohjaajana toimiminen nuorten ryhmässä. Teoksessa Ohjaajan kansio. Helsinki: Nuorten Akatemia.
- Nuorten Akatemia 2008c. Nuoret oppivat harrastamalla. Teoksessa Ohjaajan kansio. Helsinki: Nuorten Akatemia.
- Nurmi, J-E. 2008. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa Lyytinen, P. & H. & Korhokangas, M. 2008. Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Porvoo: WSOY.
- Ojanen, S. 2006. Ohjauksesta oivallukseen. Ohjausteorian käsittelyä. Helsinki: Yliopistopaino.

- Opetusministeriö 2007. Sosiaalialan korkeakoulutuksen suunta. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:43. Helsinki:Opetusministeriö.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/r43.pdf?lang=fi>. 1.10.2012.
- Peltonen, H. 2004. Kasvattajana sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisissa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Purjo, T. 2009. Kasvatuksen haasteet ja mahdollisuudet nuorten väkivallan ehkäisyssä. Teoksessa Purjo, T. & Kuusela, J. (toim.) Tappelusta jutteluun – nuoren kohtaamisen taito. Sivut 12–22. Helsinki: Non Fighting Generation.
- Puusniekka, A. & Saaranen-Kauppinen, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Yhteiskuntatieteellinen tietovarasto: Tampere. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. 25.4.2012.
- Saukko, M-M. 2010. Nuorten mielipiteitä Seinäjoen kaupungin nuorisotilojen toiminnasta, ilmapiiristä ja ohjaajien roolista : ”Mun mielestä nuoriparin toiminta on tosi mukavaa. Mukavat ohjaajat ja sopivasti kaikkea tekemistä!”. Opinnäytetyö. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010112615853>. 22.10.2012.
- Silvennoinen, H. 2001. Kunnallisen nuorisotyön arviointi. Pieksämäki: Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisosiain neuvottelukunta.
- Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry, 2008. Nuorista Suomessa 2008–2009. Helsinki: Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry.
- Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry, 2012. Nuorista Suomessa 2012. Tietoa nuorista, heidän asemastaan, elinolostaan ja nuorisotyöstä 2012. Helsinki: Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2009. Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakkoarvioinnin järjestämiseksi. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta.
http://www.tenk.fi/eettinen_ennakkoarviointi/eettisetperiaatteet.pdf. 2.10.2012.
- Vuorela, S. 2005. Haastattelumenetelmät. Teoksessa Ovaska, S., Aula, A. & Majaranta, P. (toim.) Käytettävyytutkimuksen menetelmät. Sivut 37–52. Tampere: Tampereen yliopisto, tietojenkäsittelytieteiden laitos.
- Väestöliitto 2012. Murkun kanssa - tukea vanhemmille.
http://www.vaestoliitto.fi/murkun_kanssa/. 20.10.2012.

Opinnäytetyön toimeksiantosopimus

OPINNÄYTETYÖN TOIMEKSIAOTOSOPIMUS

Toimeksiantaja	
Organisaation nimi:	Kontiolahden nuorisopalvelut
Toimeksiantajan edustaja:	Jani Loponen
Osoite:	Keskuskatu 3 C
Puhelinnumero:	040-7642966
Sähköposti:	jani.loponen@kontiolahti.fi

Opiskelijan/opiskelijoiden tiedot	
Koulutusohjelma:	sosiaalialan koulutusohjelma
Opiskelijanumero(t) ja nimi(et):	0901531 Jenny Haapala
Puhelinnumero:	[REDACTED]
Sähköposti:	jenny.haapala@kontiolahti.fi

Toimeksiantajan sitoumukset	

Opiskelijan sitoumukset	

Opinnäytetyön ohjaus PKAMK:ssa	
Ohjaaja(t):	Tommi Kinnunen & Päivi Putkuri

Opinnäytetyön julkisuus	
Opinnäytetyö on julkinen asiakirja ja se voidaan julkaista Theseus-verkkokirjastossa.	

Allekirjoitukset	
Päiväys 15.8.2012	Opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys Jani Loponen Jenny Haapala
Päiväys 15.8.2012	Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus ja nimenselvennys Jani Loponen

Haastateltavien ikä- ja sukupuolijakauma

P1	poika, 16
P2	poika, 13
P3	poika, 15
P4	poika, 16
P5	poika, 19
P6	poika, 19
T1	tyttö, 16
T2	tyttö, 16
T3	tyttö, 16

Vanhemman/huoltajan kirjallinen suostumus nuoren osallistumisesta tutkimukseen

Hei nuoren vanhempi/huoltaja!

Opiskelen työni ohella sosiaali-alan koulutusohjelmassa Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa ja olen tekemässä opinnäytetyötä [xxxxxx]:n nuorisotalolle. Opinnäytetyöni aihe on **ohjaus nuorisotalolla**, jota käsittelen nuorisotalolla käyvien nuorten näkökulmasta.

Nuorilta kerätään tutkimusaineistoa opinnäytetyötä varten ryhmätöiden ja ryhmähaastattelujen avulla. Tutkimuksessa ei paljastu siihen osallistuvien nuorten henkilöllisyys. Saatua aineistoa käytetään vain opinnäytetyötutkimuksessa eikä aineistoa luovuteta eteenpäin. Itse opinnäytetyö julkaistaan Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun verkkokirjastossa.

Osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista, mutta alle 18-vuotiaalta nuorelta tutkimukseen osallistuminen edellyttää vanhemman/huoltajan lupaa.

Palauttakaa oheinen lupalappu nuorene mukana [xxxxxx]:n nuorisotalolle _____ mennessä. Kiitos! ☺

Ystävällisin terveisin,

Jenny Haapala

Lisätietoja: jenny.haapala@kontiolahti.fi tai p. xxx-xxx xx xx (klo 16-21)

_____ **Nuori saa osallistua opinnäytetyön tutkimukseen**

_____ **Nuori ei saa osallistua opinnäytetyön tutkimukseen**

Vanhemman/huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Nuoren allekirjoitus ja nimenselvennys

Tutkimuksessa käytetyt miellekartat

Nimi: _____

Miksi käytät nuorisotalolla?
Mitä teet siellä?

Nimi: _____

Mitä sinulle tulee mieleen
sanoista "ohjaus nuorisotalolla"?
Mitä kaikkea siihen kuuluu?

Nimi: _____

Miksi nuorisotyötä tehdään?

Avoimen ryhmähaastattelun kysymyksiä

Minkälainen on hyvä nuorisotalo?

Mitä hyvällä nuorisotalolla on? Minkälaista toimintaa nuorisotalolla pitäisi olla?

Minkälaisia tietoja ja taitoja nuori voi saada nuorisotalolta tai ohjaajalta?

Mitä nuoriso-ohjaajan työhön kuuluu?

Mitä ohjaajan kanssa voi tehdä nuorisotalolla?

Minkälaista ohjausta nuoret tarvitsevat ohjaajalta ja missä asioissa?

Mitä ohjaajan pitäisi ottaa huomioon ohjatessaan nuoria?

Minkälaista on hyvä ohjaus? Minkälaisia ominaisuuksia on hyvällä ohjaajalla?

Minkälaisia ominaisuuksia ohjaajalla ei saisi olla?

Mitä muuta sinulle tulee mieleen ohjauksesta?

Analyysikaavio